

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO UMOWY

Nr

numer w formacie 10000xxxxx

OGÓLNE WARUNKI UMÓW – UMOWA NA ROBOTY BUDOWLANE

§ 1 DEFINICJE

1. Dokumentacja Przetargowa - Specyfikacja Warunków Zamówienia wraz z załącznikami oraz wszelkie dokumenty wytworzone w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia, stanowiące załącznik do protokołu z postępowania. Dokumentacja Przetargowa obejmuje w szczególności dokumentację projektową, o ile występuje.
2. Dostawy Inwestorskie – materiały lub urządzenia przekazane przez Zamawiającego Wykonawcy w celu realizacji Przedmiotu Umowy.
3. Dni robocze – oznaczają dni od poniedziałku do piątku, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy w Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy oraz święta branżowego Barbórka przypadającego na 4 grudnia.
4. Gwarancja jakości – oznacza gwarancję, o której mowa w § 9 ust. 1.
5. Harmonogram rzeczowo-finansowy – oznacza dokument przedstawiany i zaakceptowany zgodnie z § 4 ust. 3 pkt 3.
6. Kodeks cywilny – oznacza ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny.
7. Prawo budowlane – oznacza ustawę z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane wraz z aktami wykonawczymi.
8. Przedmiot Umowy – oznacza realizację robót budowlanych wskazanych w §1 ust. 1 Umowy.
9. Roboty – wszelkie prace lub czynności mające na celu realizację Przedmiotu Umowy.
10. RODO – oznacza rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).
11. Specustawa – oznacza ustawę z dnia 24 kwietnia 2009 roku o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu.
12. Teren budowy - przestrzeń, w której prowadzone są Roboty wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy.
13. UDT – oznacza Urząd Dozoru Technicznego.
14. Ustawa o ochronie danych osobowych – oznacza ustawę z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.
15. Utwory – mają znaczenie nadane w § 14 ust. 1.
16. Właściciele nieruchomości – mają znaczenie nadane w § 15 ust. 1.

§ 2 OŚWIADCZENIA STRON

1. Wykonawca oświadcza, że:
  - 1) posiada zdolność do zawarcia Umowy, która stanowi ważne i prawnie wiążące dla niego zobowiązanie;
  - 2) pozostaje przedsiębiorcą prawidłowo utworzonym, istniejącym i prowadzącym działalność gospodarczą zgodnie z prawem;
  - 3) w stosunku do niego nie otwarto likwidacji, nie ogłoszono upadłości, jego aktywami nie zarządza likwidator lub sąd; nie zawarł układu z wierzycielami, a jego działalność gospodarcza nie jest zawieszona i nie znajduje się on w innej tego rodzaju sytuacji wynikającej z podobnej procedury przewidzianej w przepisach miejsca wszczęcia tej procedury;
  - 4) zawarcie i wykonanie Umowy nie stanowi naruszenia jakiegokolwiek umowy lub zobowiązania, której stroną jest Wykonawca oraz nie stanowi naruszenia jakiegokolwiek decyzji administracyjnej, zarządzenia, postanowienia lub wyroku wiążącego Wykonawcę;
  - 5) posiada odpowiednie środki i wiedzę niezbędne do należytego wykonania Umowy zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i standardami zawodowymi, a jego sytuacja finansowa pozwala na realizację wynikających z niej zobowiązań;
  - 6) przeprowadził szczegółową ocenę Dokumentacji Przetargowej, w tym dokumentacji projektowej – o ile występuje, warunków technicznych oraz Terenu budowy zgodnie z ustawą Prawo budowlane i jest w pełni świadomy wszystkich warunków fizycznych oraz ograniczeń odnoszących się do zakresu wykonywanych Robót jak i Terenu budowy, nieruchomości sąsiadujących, dostępu mediów, otoczenia, jak również organizacji i funkcjonowania Terenu budowy (środki transportu i komunikacji, składowanie materiałów, energia elektryczna, woda, instalacje Terenu budowy, odległość od miejsc magazynowania odpadów, warunki gruntowo-wodne – o ile takie opracowanie objęte jest dokumentacją projektową, itp.), jak również jest świadomy ograniczeń wynikających z funkcjonowania istniejących i prowadzonych działalności w sąsiedztwie Terenu budowy oraz końcowego przeznaczenia, celu i użytkowania Przedmiotu Umowy oraz, że nie wnosi w tym zakresie uwag;
  - 7) szacując wielkość wynagrodzenia uwzględnił w szczególności, choć nie wyłącznie, pracochłonność i czasochłonność czynności niezbędnych ze względu na cel Umowy, koniecznych do wykonania poza miejscem realizacji Umowy, a także koszty dojazdów i pobyków, w związku z czym zrzeka się na przyszłość żądania zwrotu wydatków, które poczynił lub poczyni w celu należytego wykonania Umowy, a które wykraczałyby ponad wartość określonego nią wynagrodzenia;
  - 8) wynikające z Umowy wynagrodzenie Wykonawcy skalkulowane zostało z uwzględnieniem sposobu postępowania

z materiałami z odzysku oraz sposobu rozliczeń Stron z tego tytułu;

- 9) (znajduje zastosowanie, gdy zadanie obejmuje dostawę oprogramowania niezbędnego do realizacji Umowy) uzyskać zgodę producenta oprogramowania, o którym mowa w Opisie Przedmiotu Zamówienia, stanowiącym Załącznik nr 1 do Umowy, na korzystanie z tego oprogramowania w zakresie niezbędnym do realizacji Umowy, w tym na udzielenie Zamawiającemu licencji zgodnie z warunkami Umowy.
2. Zamawiający oświadcza, że:
  - 1) posiada zdolność do zawarcia Umowy, która stanowi ważne i prawnie wiążące dla niego zobowiązanie;
  - 2) zawarcie i wykonanie Przedmiotu Umowy nie stanowi naruszenia jakiejkolwiek umowy lub zobowiązania, których stroną jest Zamawiający oraz nie stanowi naruszenia jakiejkolwiek decyzji administracyjnej, zarządzenia, postanowienia lub wyroku wiążącego Zamawiającego;
  - 3) posiada środki finansowe na zapłatę Wykonawcy wynagrodzenia na warunkach opisanych w Umowie;
  - 4) jest płatnikiem podatku VAT, posiada numer identyfikacyjny NIP 527-243-20-41;
  - 5) posiada status dużego przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

§ 3 TERMIN REALIZACJI I ODBIÓR PRZEDMIOTU UMOWY

1. Wykonawca rozpocznie wykonywanie robót budowlanych niezwłocznie po przekazaniu Terenu budowy przez Zamawiającego, zgodnie z § 4 ust. 4 pkt 4 OWU.
2. Zakończenie realizacji Przedmiotu Umowy, o którym mowa w § 2 ust. 2 Umowy, oznacza realizację wszystkich czynności związanych z wykonaniem Przedmiotu Umowy, w tym między innymi: dokonanie odbioru technicznego i usunięcie wad stwierdzonych podczas odbioru technicznego, pozytywne przeprowadzenie czynności nagazowania/rozwachu/ruchu próbnego, uzyskanie przez Wykonawcę w imieniu Zamawiającego ostatecznego pozwolenia na użytkowanie lub zaświadczenia o niewniesieniu sprzeciwu w przedmiocie zakończenia robót budowlanych, o ile będą wymagane. Zakończenie realizacji Przedmiotu Umowy zostanie potwierdzone protokołem odbioru końcowego podpisanym przez Strony, na zasadach określonych w § 7 OWU.

§ 4 OBOWIĄZKI WYKONAWCY I ZAMAWIAJĄCEGO

1. Wykonawca zobowiązuje się do kompleksowego wykonania Przedmiotu Umowy zgodnie z wymaganiami Zamawiającego, określonymi w Umowie, OPZ oraz załącznikach stanowiących integralną część Umowy, decyzjami organów administracji oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami techniczno-budowlanymi, Prawem budowlanym, przepisami prawa obowiązującymi w zakresie ochrony środowiska, bezpieczeństwa przeciwpożarowego, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz Polskimi Normami, dobrymi praktykami inżynierskimi, uwarunkowaniami lokalnymi, ze szczególnym uwzględnieniem regulaminów, procedur i przepisów wewnętrznych, obowiązujących w przedsiębiorstwie Zamawiającego, które zostaną udostępnione Wykonawcy.
2. Do obowiązków Wykonawcy należy:
  - 1) wykonanie Przedmiotu Umowy z należytą starannością, przy uwzględnieniu zawodowego charakteru wykonywanej działalności (art. 355 § 1 i 2 k.c.);
  - 2) zapewnienie wykonania Przedmiotu Umowy przez osoby posiadające ważne i wymagane kwalifikacje, uprawnienia budowlane zgodnie z Umową z obowiązującymi przepisami prawa wymagane przy wykonywaniu Robót objętych Przedmiotem Umowy, w tym uprawnienia do wykonywania izolacji – o ile będą wymagane, którymi powinien się legitymować doświadczony i profesjonalny Wykonawca;
  - 3) zapewnienie, iż wszystkie używane w ramach realizacji Przedmiotu Umowy urządzenia i materiały spełniają normy jakościowe, funkcjonalne i techniczne będą fabrycznie nowe oraz wszystkie materiały, urządzenia lub ich elementy wymienione w rękojmi lub gwarancji będą fabrycznie nowe lub ich nowe fabrycznie zamienniki zostały zaakceptowane przez Zamawiającego i w razie potrzeby producenta danego elementu, który podlega wymianie;
  - 4) informowanie Zamawiającego o stanie zaawansowania Robót, stanowiących Przedmiot Umowy, przez przedkładanie miesięcznego raportu, przekazywanego do 1-go dnia roboczego każdego następnego miesiąca kalendarzowego, przedstawiającego stan zaawansowania Robót za każdy pełny miesiąc realizacji Umowy (raport powinien stanowić załącznik do e-maila jako kopia podpisanego dokumentu zeskanowanego w formacie *.pdf, *.jpg lub w innym powszechnie rozpoznawalnym formacie lub jako załącznik do e-maila w formacie *.pdf z podpisem elektronicznym, pod warunkiem uzyskania potwierdzenia odbioru e-maila), przy czym gdy pierwszy miesiąc realizacji Umowy będzie niepełny, pierwszy raport zostanie przekazany za okres od dnia rozpoczęcia realizacji Przedmiotu Umowy do końca pierwszego pełnego miesiąca kalendarzowego. Raport należy przysyłać na adres e-mailowy wskazany w §7 ust. 5 pkt 2 Umowy lub §7 ust. 1 Umowy. Za datę przekazania raportu uważać się będzie datę otrzymania raportu na adres e-mail kancelarii lub osoby wskazanej w § 7 ust. 1 Umowy (w zależności od tego, która data otrzymania raportu będzie miała datę wcześniejszą). Wzór raportu miesięcznego stanowi **Załącznik nr 2.1 do OWU**. Zamawiający dopuszcza możliwość okresowego zawieszenia obowiązku raportowania w sytuacjach udokumentowanego braku możliwości realizacji Przedmiotu Umowy, z zastrzeżeniem, że zawieszenie raportowania nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku należytego wykonywania Umowy i zgłaszania sytuacji mogących mieć wpływ na realizację Umowy. O zawieszeniu i podjęciu zawieszonego obowiązku raportowania decyduje Zamawiający powiadamiając o tym Wykonawcę w formie pisemnej lub za pośrednictwem poczty elektronicznej;
  - 5) zapewnienie kierownictwa budowy przez kierownika budowy Wykonawcy, w tym - o ile dotyczy - dla zakresu Robót realizowanych przez służby Gazowego Pogotowia Technicznego;

- 6) ponoszenie odpowiedzialności za wszelkie błędy, braki lub niezgodności w dokumentacji projektowej – o ile występuje, jeśli nie zgłosił ich pisemnie Zamawiającemu w terminie 60 dni od podpisania Umowy. Brak takiego zgłoszenia w wyżej wymienionym terminie oznaczać będzie brak możliwości zgłoszenia skutecznego roszczenia, w tym roszczeń o zapłatę, na dalszym etapie realizacji Przedmiotu Umowy. Przez błędy, braki lub niezgodności w dokumentacji projektowej należy rozumieć takie wady dostarczonej przez Zamawiającego dokumentacji, których wykrycie nie wymaga specjalistycznej wiedzy z zakresu projektowania;
  - 7) przed planowanym przekazaniem terenu budowy dokonanie zawiadomienia o rozpoczęciu robót budowlanych oraz rejestracji dziennika budowy i dostarczenie niezwłocznie potwierdzenia wykonania tych czynności, o ile wymogi takie wynikają z przepisów prawa lub z postanowień Umowy;
  - 8) przygotowanie i przedłożenie do wglądu Zamawiającego przed złożeniem wniosków o uzyskanie decyzji z zastrzeżeniem, iż zgłoszenie uwag/brak zgłoszenia uwag przez Zamawiającego do przedłożonych wniosków, nie zwalnia Wykonawcę z odpowiedzialności za ich należyte przygotowanie, umożliwiające uzyskanie decyzji zgodnie z Umową;
  - 9) dokonywanie płatności wynikających z wszelkich dokumentów uzyskanych przez Wykonawcę w ramach Przedmiotu Umowy, a dotyczących czasowego zajęcia nieruchomości (w tym pasów drogowych dróg publicznych) na czas realizacji Przedmiotu Umowy;
  - 10) dokonywanie płatności wynikających z konieczności powołania, a także sprawowania nadzorów właścicielskich przez właścicieli bądź gestorów infrastruktury technicznej podziemnej i nadziemnej, zgodnie z dokumentacją projektową;
  - 11) wypłata odszkodowań za szkody powstałe na nieruchomościach poza Terenem budowy, w wyniku realizacji robót budowlanych w ramach Przedmiotu Umowy;
  - 12) dochowanie należytej staranności w relacjach z interesariuszami zewnętrznymi projektu, w szczególności z właścicielami lub użytkownikami nieruchomości, na terenie których realizuje Przedmiot Umowy. Ponadto:
    - a) Wykonawca ma obowiązek bezzwłocznego poinformowania Zamawiającego o wszelkich potencjalnych lub realnych zagrożeniach (sytuacjach konfliktowych) wynikających z relacji i kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi przy realizacji Przedmiotu Umowy. W przypadku wystąpienia takich sytuacji, Wykonawca we współpracy z Zamawiającym ustali sposób dalszego postępowania;
    - b) Zamawiający nie upoważnia Wykonawcy do upubliczniania i przekazywania informacji, w tym dokumentacji fotograficznej i filmowej, na temat realizowanego Przedmiotu Umowy. W przypadku pytań ze strony przedstawicieli mediów, skierowanych do Wykonawcy, a związanych z realizacją Przedmiotu Umowy, Wykonawca ma obowiązek skierować dziennikarza do Rzecznika Prasowego Zamawiającego;
  - 13) zapoznanie się i przestrzeganie zasad określonych w „Informacji o zasadach bezpieczeństwa w ruchu osobowym i pojazdów obowiązujących w Operatorze Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.”, stanowiącej **załącznik nr 2.2 do OWU**.
3. Wykonawca zobowiązuje się do przedłożenia osobie wskazanej w § 7 ust. 1 Umowy następujących dokumentów:
- 1) przekazanie Zamawiającemu w terminie 14 dni od daty zawarcia umowy kopii uprawnień i zaświadczenia potwierdzającego przynależność do Izby Inżynierów dla Kierownika budowy/robót oraz kopii oświadczeń o podjęciu obowiązków Kierownika budowy/robót, albo kopii innych uprawnień wymaganych w zależności od zakresu zadania – jeśli wynikają z zapisów Umowy, jej załączników, bądź przepisów prawa. Powyższe wymagania dotyczą zmiany Kierownika budowy /robót, o której mowa w § 6 ust. 4 zdanie drugie OWU; w takim przypadku Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia ww. dokumentów w terminie 5 dni roboczych przed wnioskowaną zmianą w celu weryfikacji i zatwierdzenia przez Zamawiającego;
  - 2) przed przekazaniem terenu budowy planu BIOZ (sporządzonego zgodnie z art. 21a, ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane) - o ile będzie wymagany;
  - 3) w terminie 14 dni od dnia zawarcia Umowy projektu Harmonogramu rzeczowo-finansowego (którego wzór stanowi **załącznik nr 2.3 do OWU**) realizacji Przedmiotu Umowy, który stanowi jednocześnie terminowy harmonogram realizacji poszczególnych czynności, składających się na zakres Przedmiotu Umowy z zastrzeżeniem, iż:
    - a) Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji Przedmiotu Umowy wymaga pisemnej akceptacji Zamawiającego, który w terminie 7 dni od dnia otrzymania projektu dokona jego weryfikacji, zaakceptuje go bądź prześle Wykonawcy do poprawienia w określonym zakresie i terminie nie dłuższym niż 7 dni;
    - b) zmiany w Harmonogramie rzeczowo – finansowym, które nie zmieniają terminów wskazanych w § 2 ust. 2 lub ust. 3 pkt 2 lub ust. 3 pkt 3 Umowy, oraz wynagrodzenia wskazanego w § 3 ust. 1 lub ust. 3 Umowy nie stanowią zmiany Umowy. Wykonawca nie później niż 14 dni od wystąpienia okoliczności skutkujących koniecznością wprowadzenia zmian w Harmonogramie rzeczowo – finansowym, o których mowa w zdaniu pierwszym, obowiązany jest dostarczyć Zamawiającemu jego zaktualizowaną wersję, zawierającą propozycje zmian. Sposób akceptacji zaktualizowanej wersji Harmonogramu rzeczowo-finansowego przez Zamawiającego nastąpi na zasadach określonych w lit. a) powyżej;
    - c) Wykonawca sporządzając Harmonogram rzeczowo-finansowy uwzględni w szczególności: przekazanie Terenu budowy, dokonanie zgłoszenia rozpoczęcia robót budowlanych, odbiory, o których mowa w § 7 OWU, czas opracowywania dokumentacji geodezyjnej powykonawczej, czas uzyskania ostatecznego pozwolenia na użytkowanie (tj. uzyskania zaświadczenia o ostateczności decyzji) lub czas realizacji procedury zawiadomienia o zakończeniu robót budowlanych (tj. uzyskania zaświadczenia o niewniesieniu sprzeciwu w przedmiocie zakończenia robót budowlanych) wynikających z przepisów prawa - o ile będą wymagane.
4. Zamawiający zobowiązuje się do:

- 1) przekazania Wykonawcy oryginału dokumentacji, o której mowa w § 1 ust. 2 lit. a) Umowy - o ile wskazano w Umowie (Wykonawca niezwłocznie po podpisaniu Umowy zwróci się do Zamawiającego o przekazanie w/w dokumentacji);
  - 2) w przypadku wystąpienia obowiązku, o którym mowa w ust. 2 pkt 7 powyżej, przekazania Wykonawcy na jego wniosek:
    - a) aktualnego zaświadczenia inspektora nadzoru, potwierdzającego przynależność do Izby Inżynierów Budownictwa – nie stosuje się do osób wpisanych do Centralnego Rejestru Osób Posiadających Uprawnienia Budowlane prowadzonego przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego;
    - b) kserokopii właściwych uprawnień budowlanych inspektora nadzoru, poświadczonych za zgodność z oryginałem przez inspektora nadzoru - nie stosuje się do osób wpisanych do Centralnego Rejestru Osób Posiadających Uprawnienia Budowlane prowadzonego przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego;
  - 3) zapewnienia nadzoru inwestorskiego;
  - 4) przekazania Wykonawcy (po zarejestrowaniu przez Wykonawcę dziennika budowy i zgłoszeniu rozpoczęcia robót budowlanych lub uprzednim uzgodnieniu i zarejestrowaniu wykonania pracy gazoniebezpiecznej/niebezpiecznej – o ile będą wymagane) Terenu budowy w terminie 7 dni od otrzymania pisemnego wniosku Wykonawcy o gotowości do przejęcia Terenu budowy;
  - 5) udzielenia, w terminie 14 dni od otrzymania wniosku Wykonawcy, osobie lub osobom wskazanym przez Wykonawcę pełnomocnictwa do reprezentowania Zamawiającego przed właściwymi podmiotami w celu uzyskania przez Wykonawcę dokumentów niezbędnych do wykonania Przedmiotu Umowy;
  - 6) wypłaty wynagrodzeń i odszkodowań wynikających z umów lub porozumień zawartych przez Zamawiającego lub decyzji administracyjnych, za wyjątkiem odszkodowania za szkody powstałe na nieruchomościach poza Terenem budowy w związku z realizacją Przedmiotu Umowy, które pokryje Wykonawca oraz z wyłączeniem odszkodowań, o których mowa w § 16 Ubezpieczenie;
  - 7) przekazania Wykonawcy wyciągu z umowy ubezpieczenia robót budowlanych, o której mowa w § 16 ust. 1 niezwłocznie po zawarciu niniejszej Umowy jednak nie później niż w terminie 14 dni od zawarcia niniejszej Umowy;
  - 8) *(niniejsze postanowienie stosuje się o ile w § 1 ust. 7 Umowy zaznaczono X w polu „TAK”)* Zamawiający w celu realizacji Przedmiotu Umowy przekazuje Wykonawcy Dostawy Inwestorskie zgodnie z zasadami opisanymi w OPZ, stanowiącym załącznik nr 1 do Umowy. Wykonawca potwierdzając dokonanie odbioru Dostaw Inwestorskich ponosi ryzyko uszkodzenia, utraty lub zniszczenia Dostaw Inwestorskich. Wykonawca poprzez podpisanie protokołu odbioru Dostaw Inwestorskich potwierdza, że dostarczone przez Zamawiającego Dostawy Inwestorskie są w dobrym stanie technicznym i są odpowiednie do użycia w procesie realizacji Przedmiotu Umowy. Domniemanie to nie dotyczy wad ukrytych dostarczonych Dostaw Inwestorskich;
  - 9) Zamawiający informuje, iż wszelkie nazwy handlowe oraz normy podano jedynie w celu ułatwienia określenia parametrów technicznych. Dopuszcza się stosowanie rozwiązań i wyrobów równoważnych odpowiadających ściśle parametrom technicznym zawartym w projekcie, których zastosowanie nie zmienia zakładanej przez Zamawiającego funkcjonalności przedstawionej w projekcie wykonawczym. Wszystkie parametry oferowanych materiałów i armatury powinny być nie niższe niż wskazane w projekcie, co musi być odpowiednio udokumentowane na etapie realizacji Przedmiotu Umowy.
5. Zamawiający dopuszcza zastosowanie materiałów lub urządzeń jako równoważnych w stosunku do wskazanych w Dokumentacji Przetargowej, z zastrzeżeniem, iż Wykonawca jest obowiązany udokumentować (m.in. poprzez przedłożenie porównania parametrów technicznych urządzeń, materiału i technologii wskazanej w OPZ i załącznikach do OPZ oraz urządzeń, materiału i technologii proponowanej przez Wykonawcę), że oferowane przez niego materiały lub urządzenia, spełniają wymagania określone przez Zamawiającego. W tym celu Wykonawca przedkłada Zamawiającemu wniosek o dopuszczenie do stosowania materiałów lub urządzeń, jako równoważnych. Załącznikiem do wniosku winna być pozytywna opinia nadzoru autorskiego, o ile Zamawiający będzie takiej opinii wymagał. Decyzję w zakresie udzielenia lub odmowy udzielenia zgody na zastosowanie materiałów lub urządzeń, jako równoważnych udziela Zamawiający w terminie 5 dni roboczych od dnia doręczenia Zamawiającemu wniosku o dopuszczenie do stosowania materiałów lub urządzeń. Dokonana zmiana nie wymaga zmiany Umowy i nie jest podstawą do zmiany Wynagrodzenia.

§ 5 WARUNKI PŁATNOŚCI WYNAGRODZENIA WYKONAWCY

1. Wynagrodzenie za wykonanie Przedmiotu Umowy, określone w § 3 ust. 1 Umowy obejmuje składniki wskazane w wypełnionym przez Wykonawcę formularzu oferty, stanowiącym element Dokumentacji z postępowania o udzielenie zamówienia będącej **Załącznik nr 3 do Umowy**.
2. Wynagrodzenie za wykonanie Przedmiotu Umowy, jako wynagrodzenie ryczałtowe, pozostaje stałe i niezmiennie przez cały okres realizacji Przedmiotu Umowy, z zastrzeżeniem § 23 ust. 4 pkt 1, 2 i 6 oraz 7 OWU oraz obejmuje wszystkie koszty i opłaty związane z jego wykonaniem i odbiorem.
3. Wynagrodzenie ryczałtowe Wykonawcy obejmuje zakres rzeczowy Robót ujęty w dokumentach przetargowych, w tym dokumentacji projektowej – o ile dotyczy, oraz czynności, których konieczność wykonania wynika z zasad wiedzy technicznej, obowiązujących przepisów prawa i norm techniczno-budowlanych w zakresie należytego wykonania Przedmiotu Umowy. Wynagrodzenie ryczałtowe Wykonawcy obejmuje wszystkie opłaty i koszty związane z realizacją Przedmiotu Umowy, w szczególności: koszty użytych materiałów i środków do wykonania Przedmiotu Umowy, koszty personelu Wykonawcy, koszty transportu, najmu lub dzierżawy sprzętu i pomieszczeń, ubezpieczeń, koszty związane z prowadzeniem postępowań administracyjnych lub sądowoadministracyjnych (chyba, że Zamawiający przejmie sprawę do prowadzenia w postępowaniu sądowoadministracyjnym), wypłaty z tytułu należnych odszkodowań lub

wynagrodzeń dla osób fizycznych i prawnych w zakresie wykraczającym poza Teren budowy oraz inne opłaty związane z realizacją Przedmiotu Umowy (np. za zajęcie pasa drogowego), podatki, opłaty celne i przewozowe, opłaty skarbowe i pozostałe koszty, które należy ponieść celem uzyskania odpowiednich dokumentów, m. in.: decyzji administracyjnych, pozwoleń, zezwoleń itp. oraz poniesienie, kosztów projektu organizacji ruchu zastępczego i odbudowy nawierzchni, o ile zajdzie taka konieczność, jak również wszelkie inne opłaty lub koszty dotyczące czynności lub zakresu związanego z realizacją Przedmiotu Umowy wskazanego w OPZ, a ponadto wszelkie inne opłaty lub koszty, które są zwyczajowo ponoszone przy wykonywaniu tego typu umowy lub takie, które doświadczony i profesjonalny Wykonawca mógł i powinien przewidzieć. W wynagrodzeniu Wykonawca uwzględnił wszelkie ryzyka, związane z wykonywaniem Przedmiotu Umowy i nie będzie wnosił w stosunku do Zamawiającego żadnych roszczeń o podwyższenie wynagrodzenia z zastrzeżeniem zapisów § 7 ust. 7-14 OWU.

4. Wszystkie płatności za realizację Przedmiotu Umowy dokonywane są powykonawczo, po podpisaniu właściwych protokołów.
5. Wykonawca składa Zamawiającemu Wniosek o płatność, którego wzór stanowi **Załącznik nr 2.4** do OWU.
6. Wniosek o płatność zawiera:
  - 1) wnioskowaną kwotę do zapłaty na podstawie § 3 Umowy;
  - 2) protokół rzeczowo-finansowy (stanowiący **załącznik nr 2.5** do OWU), w przypadku płatności końcowej dodatkowo protokół odbioru końcowego;
  - 3) wykaz umów z wszystkimi podwykonawcami, w stosunku do których Zamawiający nie złożył sprzeciwu - wzór stanowi **Załącznik nr 2.6A** do OWU;
  - 4) rozliczenie wystawionych faktur odrębnie dla każdej umowy z podwykonawcą (wzór stanowi **Załącznik nr 2.6B do OWU**), podpisane przez osoby upoważnione do reprezentowania podwykonawcy, potwierdzające aktualne, a w przypadku Wniosku o płatność końcową - pełne zafakturowanie i rozliczenie umowy o podwykonawstwo; w przypadku wykazania na rozliczeniu faktur załączonym do Wniosku o płatność końcową faktur niewymagalnych na dzień sporządzenia rozliczenia, Wykonawca ma obowiązek dostarczyć potwierdzenia zapłaty tych faktur wraz z fakturą wystawioną na podstawie zatwierdzonego Wniosku o płatność;
  - 5) dowody zapłaty wynagrodzenia podwykonawcom.
7. Wniosek o płatność podlega kontroli Zamawiającego. Po przeprowadzeniu kontroli Wniosku o płatność, która powinna być przeprowadzona w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych (od daty wpływu do Zamawiającego), Zamawiający wniosek o płatność: zaakceptuje lub odrzuci – w przypadku odrzucenia wskazując powód odrzucenia. W przypadku zaakceptowania Wniosku o płatność przez Zamawiającego, Wykonawca będzie uprawniony do uwzględnienia kwoty wskazanej w zaakceptowanym Wniosku o płatność na fakturze VAT.
8. Wykonawca może składać wnioski o płatności częściowe za zrealizowanie etapów Robót wskazanych w § 3 ust. 3 Umowy pod warunkiem, że pozostała do zapłaty wartość wynagrodzenia ryczałtowego (po uwzględnieniu zapłaty wnioskowanej kwoty) przewyższa pozostałą do zapłaty wartość umów z podwykonawcami.
9. Zamawiający ma prawo zatrzymać z płatności (bez prawa Wykonawcy do naliczania odsetek) kwoty niezapłaconych faktur podwykonawców, o których mowa w ust. 6 pkt 4 powyżej oraz 5% wynagrodzenia w związku ze stwierdzonymi wadami w przypadku, o którym mowa w § 7 ust. 5. Zwolnienie zatrzymanych kwot następuje niezwłocznie, lecz nie później niż w ciągu 14 dni od dnia otrzymania od Wykonawcy wniosku o zwolnienie płatności zawierającego dokument potwierdzający odpowiednio usunięcie wad lub dokonanie zapłaty podwykonawcy.
10. Jednocześnie z wnioskiem o płatność końcową Wykonawca złoży pisemne oświadczenie o tym, że kwota, która jest wymieniona we Wniosku o płatność wyczerpuje jego wszystkie roszczenia o zapłatę z tytułu odebranego Przedmiotu Umowy. Wzór oświadczenia stanowi **Załącznik nr 2.7 do OWU**.
11. Wynagrodzenie będzie wypłacone na podstawie faktury VAT. Po zatwierdzeniu Wniosku o płatność, Wykonawca przedłoży fakturę VAT, opiewającą na kwotę płatności powiększoną o należny podatek VAT. W przypadku, gdy Wykonawca będzie opóźniał się w złożeniu faktury VAT, Zamawiający nie ponosi z tego tytułu żadnej odpowiedzialności.
12. Faktura wystawiona bezpodstawnie lub nieprawidłowo lub niezgodnie z Umową musi być skorygowana przez Wykonawcę fakturą korygującą w terminie 7 dni od wezwania Wykonawcy do jej korekty. Termin zapłaty rozpoczyna bieg od dnia otrzymania prawidłowej faktury korygującej.
13. Zamawiający wyraża zgodę na otrzymywanie faktur wynikających z realizacji niniejszej Umowy w formie elektronicznej wystawionych i przesłanych zgodnie z wymogami określonymi ustawą z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług oraz przy spełnieniu przez Wykonawcę warunków wskazanych w § 3 ust. 6 Umowy i określonych poniżej:
  - 1) faktura przesyłana jest w formie załącznika drogą mailową;
  - 2) załącznik (będący fakturą) jest plikiem w formacie PDF (wiadomości z plikami w innym formacie zostają odrzucone);
  - 3) domena nadawcy musi charakteryzować się pozytywną reputacją. Reputacja negatywna domeny powoduje zablokowanie przesyłek.
14. Jedynie przesyłki spełniające kryteria wskazane w § 3 ust. 6 Umowy oraz ust. 13 powyżej uznawane są za skutecznie doręczone.
15. Zmiana adresu wskazanego w § 3 ust. 6 Umowy wymaga formy pisemnej z podpisami osób uprawnionych do reprezentacji Wykonawcy.
16. Zgoda Zamawiającego, o której mowa w ust. 13 powyżej może zostać wycofana z zachowaniem formy pisemnej z podpisami osób upoważnionych do reprezentowania Zamawiającego z mocą obowiązywania po 7 dniach od daty otrzymania przez Wykonawcę zawiadomienia o wycofaniu zgody.
17. Postanowienia dotyczące rachunku bankowego:
  - 1) w przypadku zmiany rachunków bankowych wskazanych w Umowie, Strona zobowiązana jest do niezwłocznego poinformowania drugiej Strony o tym fakcie; zmiana ta nie stanowi zmiany Umowy, ale dla swej skuteczności wymaga zachowania formy pisemnej z podpisami osób upoważnionych do reprezentacji Strony;

- 2) warunkiem realizacji płatności na rachunek bankowy wskazany w Umowie, jest występowanie tego rachunku w wykazie podatników VAT, o którym mowa w art. 96b ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej jako „ustawa o VAT”), (dalej: „Wykaz”), chyba że Strona nie jest zarejestrowanym podatnikiem VAT;
  - 3) w przypadku, gdy na dzień realizacji płatności rachunek bankowy wskazany w Umowie nie występuje w Wykazie, Strona realizująca płatność jest uprawniona do skierowania tej płatności na dowolny, inny rachunek bankowy beneficjenta płatności, występujący w Wykazie z jednoczesnym powiadomieniem Strony o takim trybie realizacji płatności;
  - 4) w przypadku, gdy na dzień realizacji płatności rachunek bankowy wskazany w Umowie nie występuje w Wykazie oraz gdy w Wykazie nie figuruje żaden inny rachunek bankowy, na który płatność mogłaby zostać zrealizowana, Strona realizująca płatność dokonuje płatności na rachunek bankowy wskazany w Umowie i jednocześnie dokonuje zawiadomienia, o którym mowa w art. 117ba §3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa.
18. Za datę dokonania zapłaty przyjmuje się datę obciążenia rachunku bankowego Zamawiającego.
19. Zapłata przez Zamawiającego Wynagrodzenia nie powoduje zrzeczenia się przez niego jakichkolwiek praw lub roszczeń wynikających z Umowy. W szczególności zapłata przez Zamawiającego Wynagrodzenia nie stanowi odbioru danych robót ani potwierdzenia ich wykonania zgodnie z Umową.
20. Wykonawca wyraża zgodę na potrącanie przez Zamawiającego z kwoty Wynagrodzenia wszelkich przysługujących Zamawiającemu wierzytelności bez względu na datę ich powstania i wymagalności.
21. Wykonawca nie może dokonać przelewu (cesji) całości lub części wierzytelności należnych mu od Zamawiającego z tytułu realizacji Przedmiotu Umowy na rzecz podmiotów lub osób trzecich bez uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego określającej warunki tej cesji, pod rygorem nieważności. Do wystąpienia o zgodę na cesję, Wykonawca ma obowiązek załączyć projekt umowy cesji, określający jej warunki. Zamawiający ma prawo odmowy udzielenia zgody na cesję wierzytelności bez podawania przyczyny. Po wyrażeniu zgody przez Zamawiającego, Wykonawca ma obowiązek niezwłocznie poinformować go w formie pisemnej o dokonanej cesji załączając kopię podpisanej umowy cesji.
22. Postanowienia dotyczące rozliczeń w podwykonawcami:
- 1) w przypadku, gdyby Wykonawca bezpodstawnie odmawiał zapłaty któremukolwiek z podwykonawców lub dalszych podwykonawców, lub zostałby zajęty jego rachunek bankowy, Zamawiający ma prawo do potrącenia stosownej kwoty z wynagrodzenia i jej zapłaty bezpośrednio na rzecz takiego podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy. W celu umożliwienia pełnego rozliczenia takiej zapłaty, zgodnie ze zdaniem poprzednim, Wykonawca udziela niniejszym zgody na przejęcie przez Zamawiającego praw lub obowiązków wynikających z umowy z podwykonawcami lub dalszymi podwykonawcami w zakresie, w jakim będzie to konieczne do dokonania zapłaty. Dokonanie przez Zamawiającego płatności na rzecz podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy, stosownie do powyższych postanowień, skutkować będzie umorzeniem wierzytelności przysługującej Wykonawcy względem Zamawiającego do wysokości kwoty otrzymanej przez podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę;
  - 2) dokonanie przez Zamawiającego płatności wynagrodzenia na rzecz podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy z tytułu wykonanych przez nich robót budowlanych, których szczegółowy przedmiot został zgłoszony Zamawiającemu, i w stosunku do których Zamawiający nie wniósł sprzeciwu lub upłynął termin na jego wniesienie, uprawnia Zamawiającego do żądania zwrotu od Wykonawcy całości kwoty wynagrodzenia zapłaconego bezpośrednio na rzecz podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy.
23. Strony nie przewidują wypłacania zaliczek na poczet realizacji Umowy.
24. Wolą Stron jest aby Wykonawca otrzymał za Roboty przyjęte do wykonania wynagrodzenie ryczałtowe, za wyjątkiem sytuacji wskazanych w Umowie.
25. (Postanowienia niniejszego ustępu znajdują zastosowanie o ile w § 3 ust. 11 Umowy wskazano „stosuje się”). Zamawiający przewiduje waloryzację wynagrodzenia na poniższych warunkach:
- 1) waloryzacja będzie odbywała się przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji (dalej: "Wskaźnik waloryzacji"), obliczonego według następującego wzoru:

Wskaźnik waloryzacji:

$$W = 0,5 + 0,5 \cdot (0,2 \times \text{CPI} + 0,2 \times \text{Wr} + 0,45 \times \text{Wm} + 0,15 \times \text{Ws})$$

gdzie:

CPI – wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczany na podstawie wskaźników z tabeli „Kwartalne wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych” publikowanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na stronie <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskaźniki-cen/wskaźniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych-pot-inflacja/kwartalne-wskaźniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych-od-1995-roku/>, z 4 minionych kwartałów, przy czym pierwszym jest kwartał podpisania Umowy;

Wr – Wskaźnik waloryzacji dla robocizny – obliczany na podstawie wskaźników dla „robót inżynierskich” z tabeli 1. „Zmiany stawek robocizny kosztorysowej (brutto) Zeszytu ZWW publikowanego przez Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „Promocja” sp. z o.o., SEKOCENBUD, z 4 minionych kwartałów, przy czym pierwszym jest kwartał podpisania Umowy

Wm – Wskaźnik waloryzacyjny dla materiałów – obliczany na podstawie wskaźników „Materiały budowlane ogółem” z tabeli 2. „Zmiany cen materiałów cen budowlanych wg grup” Zeszytu ZWW publikowanego przez

Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „Promocja” sp. z o.o., SEKOCENBUD, z 4 minionych kwartałów, przy czym pierwszym jest kwartał podpisania Umowy

Ws - Wskaźnik waloryzacyjny dla sprzętu – obliczany na podstawie wskaźników dla „Sprzęt budowlany ogółem” z tabeli 6. „Zmiany cen najmu i pracy sprzętu budowlanego wg grup” Zeszytu ZWW publikowanego przez Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „Promocja” sp. z o.o., SEKOCENBUD, z 4 minionych kwartałów, przy czym pierwszym jest kwartał podpisania Umowy

- 2) Wskaźnik waloryzacji W zostanie obliczony z dokładnością do czterech miejsc po przecinku, przy czym składowe wzoru nie podlegają zaokrągleniu;
- 3) waloryzacji będzie podlegać wynagrodzenie Wykonawcy, objęte wnioskami o płatność:
  - a) pierwsza waloryzacja – po upływie 12 miesięcy od dnia podpisania Umowy (decyduje data akceptacji Protokołu odbioru); Przed złożeniem wniosku o płatność Wykonawca uzgodni z Zamawiającym wysokość Wskaźnika waloryzacji;
  - b) aktualizacja Wskaźnika waloryzacji – co 12 miesięcy;
  - c) datą odniesienia waloryzacji będzie każdorazowo dzień podpisania Umowy;
  - d) waloryzacja następować będzie pod warunkiem osiągnięcia przez Wskaźnik waloryzacji „W” poziomu równego lub większego 1,0200 lub równego lub mniejszego niż 0,9800;
  - e) suma waloryzacji dla oddania wzrostu cen (liczona łącznie jako suma waloryzacji na plus z wszystkich wniosków o płatność) albo dla oddania spadku cen (liczona łącznie jako suma waloryzacji na minus z wszystkich wniosków o płatność) nie może przekroczyć 10% wynagrodzenia netto, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 Umowy z dnia jej zawarcia;
  - f) Wykonawca obliczy wartość waloryzacji dla składanego wniosku o płatność zgodnie ze wskaźnikiem obowiązującym w danym okresie waloryzacji przekazanym mu przez Zamawiającego. Wartość waloryzacji wynagrodzenia będzie wykazana jako osobna pozycja wniosku o płatność oraz jako osobna pozycja na fakturze;
- 4) waloryzacji nie podlega wynagrodzenie za roboty dodatkowe i zamienne;
- 5) waloryzacji nie podlega wynagrodzenie za pierwszych 12 miesięcy trwania Umowy;
- 6) waloryzacji nie podlegają zwracane kwoty zatrzymane zgodnie z Umową;
- 7) udział poszczególnych wskaźników waloryzacyjnych zastosowanych do ustalenia Wskaźnika waloryzacji W nie musi być zgodny z rzeczywistym udziałem poszczególnych wskaźników w cenie wskazanej przez Wykonawcę w ofercie;
- 8) w przypadku, gdyby którykolwiek ze wskaźników wskazanych w pkt.1 powyżej przestał być publikowany, warunkiem waloryzacji wynagrodzenia będzie zgodne ustalenie przez strony nowego sposobu ustalenia Wskaźnika waloryzacji „W”.

§ 6 WSPÓŁPRACA STRON I KORESPONDENCJA

1. Korespondencja dotycząca spraw związanych z realizacją Umowy tj.: zgłoszenie do odbioru, uwagi odbiorowe, inna komunikacja dotycząca wykonania Umowy, winna być przekazywana drugiej Stronie w postaci:
  - 1) oryginału podpisanego dokumentu w formie pisemnej lub w formie elektronicznej na adres kancelarii wskazany w § 7 ust. 5 pkt 2 Umowy (odpowiednio na adres poczty tradycyjnej albo adres e-mail);
  - 2) w przypadku dokumentu w formie pisemnej, Wykonawca przed doręczeniem oryginału przekaże Zamawiającemu skan podpisanego dokumentu mailem z firmowego adresu e-mail lub adresu e-mail osób wskazanych w § 7 ust. 2-3 Umowy na adresy wskazane w § 7 ust. 1 i 4 Umowy.
2. W przypadku braku potwierdzenia przez odbiorcę otrzymania korespondencji wskazanej w ust. 1 pkt 2, nie wywołuje ona skutków prawnych do dnia jej doręczenia bezpośrednio za potwierdzeniem odbioru, pocztą listem poleconym lub kurierem za potwierdzeniem odbioru.
3. Strony dopuszczają możliwość komunikowania się w drobnych bieżących sprawach, związanych z realizacją Umowy, w formie wiadomości e-mail lub telefonicznie.
4. Wykonawca i Zamawiający zobowiązują się do wzajemnego powiadomienia, w formie pisemnej, o każdej zmianie adresów, o których mowa w § 7 ust. 5 Umowy, pod rygorem uznania za skutecznie doręczonego pisma wysłanego na ostatni wskazany przez Stronę adres. Ponadto Wykonawca i Zamawiający zobowiązują się do wzajemnego powiadomienia, w formie pisemnej, o każdej zmianie osób, o których mowa w § 7 Umowy.

§ 7 ODBIORY, ROBOTY DODATKOWE I ZAMIENNE

(Postanowienia dotyczące odbioru technicznego lub odbioru częściowego znajdują zastosowanie, o ile w odpowiednim polu w § 2 ust. 3 pkt 1 lub 2 Umowy zaznaczono X)

1. Zamawiający przystąpi do odbioru technicznego lub odbioru końcowego w terminie do 14 dni od daty otrzymania pisemnego zgłoszenia przez osobę wskazaną w § 7 ust. 1 Umowy o gotowości do odbioru, w którym to terminie Zamawiający dokona weryfikacji dokumentacji odbiorowej oraz powoła Komisję odbiorową. W przypadku, gdy Wykonawca wystąpi do Zamawiającego o wyznaczenie terminu odbioru w krótszym terminie niż wskazanym w zdaniu pierwszym, Zamawiający wyznaczy taki termin, jeśli będzie istniała taka możliwość. Przeprowadzenie odbioru w krótszym terminie niż wskazany w zdaniu pierwszym jest uprawnieniem Zamawiającego, a Wykonawca sporządzając Harmonogram rzeczowo-finansowy, zobowiązany jest uwzględnić 14-dniowy termin, w którym Zamawiający przygotowuje się do odbioru.
2. Odbiory, o których mowa w ust. 1, będą odbywały się zgodnie z procedurą wskazaną w OPZ.

3. Zamawiający dopuszcza odbiory częściowe. Odbiór częściowy nastąpi po zrealizowaniu przez Wykonawcę całego zakresu Robót, objętych przedmiotowym odbiorem i wykonaniu niezbędnych pomiarów, prób i badań oraz po przedłożeniu wymaganych dokumentów odbiorowych. Potwierdzeniem odbioru częściowego będzie podpisany przez Strony protokół rzeczowo-finansowy. Odbiory częściowe będą odbywać się zgodnie z zaakceptowanym przez Zamawiającego pisemnie Harmonogramem rzeczowo – finansowym, wg etapów określonych w tym Harmonogramie oraz zgodnie z postanowieniami § 5 OWU.
4. Odbiór techniczny nastąpi po zrealizowaniu przez Wykonawcę całego zakresu robót umożliwiającego pełne uruchomienie obiektu, a dla obiektów wchodzących w skład sieci przesyłowej realizację prac umożliwiających włączenie wybudowanego obiektu do sieci przesyłowej i wykonaniu niezbędnych pomiarów, prób, badań i sprawdzeń przedrozruchowych oraz po przedłożeniu wymaganych dokumentów odbiorowych. Potwierdzeniem Odbioru technicznego będzie podpisany przez Strony protokół Odbioru technicznego.
5. Po pozytywnie zakończonym odbiorze końcowym Komisja odbioru końcowego sporządza niezwłocznie protokół, który podpisuje każdy z członków. W przypadku stwierdzenia w toku czynności odbioru końcowego, że nie wszystkie obowiązki umowne zostały przez Wykonawcę zrealizowane, Zamawiający może odmówić dokonania odbioru końcowego, lub przerwać odbiór końcowy, wyznaczając wykonawcy termin do wykonania wszystkich obowiązków umownych, które nie zostały przez Wykonawcę zrealizowane, a po jego upływie powrócić do wykonywania czynności odbioru końcowego. Strony ustalają, że wady nieistotne Przedmiotu Umowy (niewarunkujące odbioru końcowego i niewpływające na prawidłową eksploatację Przedmiotu Umowy) nie będą stanowiły podstawy do odmowy ze strony Zamawiającego podpisania protokołu odbioru końcowego. W przypadku stwierdzenia w toku odbioru końcowego takich wad nieistotnych, Strony uzgadniają w treści protokołu odbioru końcowego wykaz wad nieistotnych, termin i sposób usunięcia wad. Termin ten nie może być dłuższy, niż 21 dni po dacie odbioru końcowego. Zamawiający będzie miał prawo do wstrzymania płatności (bez prawa Wykonawcy do naliczania odsetek) do wysokości 5% wynagrodzenia Wykonawcy wskazanego w § 3 ust. 1 Umowy, do czasu usunięcia przedmiotowych wad. W przypadku nieuwzględnienia wad nieistotnych stwierdzonych w toku odbioru końcowego w uzgodnionym w protokole odbioru końcowego terminie, Zamawiający, poza innymi uprawnieniami wynikającymi z Umowy, po uprzednim powiadomieniu Wykonawcy, jest uprawniony do zlecenia usunięcia takich wad, bez uzyskania zgody sądu, podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy (wykonanie zastępcze) i potrącić poniesione w związku z tym koszty z kwoty wstrzymanej, o której mowa w zdaniu poprzedzającym.
6. Odbiory, z wyjątkiem odbioru końcowego, nie mają charakteru ostatecznego i nie stanowią wydania i odbioru Przedmiotu Umowy ani jej części w rozumieniu Kodeksu cywilnego, w tym zwłaszcza nie skutkują wygaśnięciem zobowiązań Wykonawcy w tej części.
7. Zamawiający może powierzyć Wykonawcy dodatkowe roboty nieobjęte Przedmiotem Umowy, o ile stały się niezbędne dla jego prawidłowej realizacji, których Wykonawca jako profesjonalista nie był w stanie przewidzieć przy zawieraniu Umowy. Wykonanie robót dodatkowych poprzedza sporządzenie i zatwierdzenie protokołu konieczności oraz zmiana Umowy. Protokół konieczności robót dodatkowych winien dokładnie określać zakres rzeczowo-finansowy robót dodatkowych. Protokół konieczności jest sporządzany według wzoru stanowiącego Załącznik nr 2.8 do OWU przez stronę inicjującą realizację robót dodatkowych i zatwierdzany pisemnie przez Inspektora Nadzoru Zamawiającego oraz Zamawiającego.
8. Zamawiający może powierzyć Wykonawcy wykonanie robót zamiennych mieszczących się w zakresie Umowy, stanowiących odmienne od pierwotnie przyjętego w Dokumentacji Przetargowej rozwiązanie lub sposób wykonania Przedmiotu Umowy, których konieczność wykonania wyniknęła w trakcie realizacji Przedmiotu Umowy i których wykonania profesjonalny wykonawca robót budowlanych nie mógł przewidzieć przy zachowaniu należytej staranności. Za roboty zamienne uznaje się również wszystkie takie Roboty mieszczące się w zakresie Umowy, stanowiące odmienne od pierwotnie przyjętego w Dokumentacji Przetargowej rozwiązanie lub sposób wykonania Przedmiotu Umowy, których potrzeba wykonania jest uzasadniona względami organizacyjnymi, technicznymi, technologicznymi, funkcjonalnymi lub eksploatacyjnymi. Wykonanie robót zamiennych poprzedza sporządzenie i zatwierdzenie protokołu konieczności oraz zmiana Umowy. Protokół konieczności robót zamiennych winien dokładnie określać zakres i wycenę robót, których realizacji się zaniecha oraz zakres i wycenę robót zamiennych, które będą wykonane w miejsce robót zaniechanych. Wycena robót zamiennych może stanowić podstawę zarówno do zmniejszenia jak i do zwiększenia wynagrodzenia, wskazanego w §3 ust. 1 Umowy. Protokół konieczności jest sporządzany według wzoru stanowiącego Załącznik nr 2.8 do OWU przez stronę inicjującą realizację robót zamiennych i zatwierdzany pisemnie przez Inspektora Nadzoru Zamawiającego oraz Zamawiającego.
9. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 7 oraz ust. 8 powyżej, Zamawiający może powierzyć Wykonawcy realizację robót nieobjętych Przedmiotem Umowy, których wartość jest niższa niż 15% pierwotnej wartości wynagrodzenia netto wskazanego w § 3 ust. 1 Umowy. Wykonanie robót, o których mowa w zdaniu poprzednim, poprzedza sporządzenie i zatwierdzenie protokołu konieczności oraz zmiana Umowy. Protokół konieczności robót nieobjętych Przedmiotem umowy winien dokładnie określać zakres rzeczowo-finansowy robót. Protokół konieczności jest sporządzany według wzoru stanowiącego Załącznik nr 2.8 do OWU przez stronę inicjującą realizację robót i zatwierdzany pisemnie przez Inspektora Nadzoru Zamawiającego oraz Zamawiającego.
10. Zmiany dokumentacji projektowej (o ile występuje) wynikające z realizacji robót dodatkowych lub zamiennych podlegają weryfikacji przez nadzór autorski, o ile taki wymóg zostanie wskazany przez Zamawiającego.
11. W przypadku wystąpienia okoliczności wskazanych w ust. 7-9 z uwzględnieniem ust. 12 poniżej, Wykonawca zobowiązany jest złożyć Zamawiającemu w terminie 10 dni roboczych Protokół konieczności (chyba, że uzasadni konieczność dłuższego terminu na złożenie Protokołu konieczności), z którego będzie wynikać aktualny stan realizacji Przedmiotu Umowy i rodzaj robót koniecznych do wykonania lub zaniechania, wraz z uzasadnieniem i stosownymi dokumentami potwierdzającymi te okoliczności. Protokół konieczności powinien zawierać także kalkulację kosztów tych robót oraz deklarację terminu ich wykonania i ich wpływu na termin realizacji Umowy. Kalkulacja kosztów powinna być sporządzona w postaci kosztorysu i uwzględniać czynniki cenotwórcze nie wyższe od średnich cen publikowanych

w wydawnictwach branżowych (np. SEKOCENBUD) dla województwa, w którym roboty są wykonywane, aktualnych w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym kalkulacja jest sporządzana. W terminie 10 dni roboczych od daty przedłożenia Zamawiającemu kompletnego Protokołu konieczności Zamawiający zweryfikuje ten dokument. W przypadku zawarcia przez Strony aneksu do Umowy, wynagrodzenie z tytułu wykonania robót objętych Protokołem konieczności będzie miało charakter ryczałtowy.

12. W przypadku wystąpienia okoliczności wskazanych w ust. 7-9 powyżej, gdy stroną inicjującą realizację robót jest Zamawiający, Wykonawca zobowiązany jest do złożenia Zamawiającemu kalkulacji kosztów robót sporządzonej zgodnie z postanowieniami ust. 11 powyżej, deklarację terminu wykonania tych robót oraz ich wpływ na termin umowny, w terminie 10 dni roboczych od dnia otrzymania od Zamawiającego pisemnego powiadomienia o planowanym zleceniu robót wraz ze wskazaniem zakresu tych robót.
13. W przypadku, gdy Wykonawca przystąpił do realizacji Robót nieobjętych Przedmiotem Umowy bez zawarcia aneksu do Umowy, Zamawiający nie ma obowiązku zapłaty za te Roboty.
14. Roboty, których konieczność wykonania wynikać będzie z błędów, zaniedbań lub zaniechania Wykonawcy, Wykonawca wykona bez dodatkowego wynagrodzenia. Nieistotne odstępstwo od rozwiązań projektowych mieści się w podstawowym Przedmiocie Umowy, pod warunkiem jego pisemnej akceptacji przez Zamawiającego.

§ 8 INFORMOWANIE O NIEPRAWIDŁOWOŚCIACH

1. Wykonawca ma obowiązek niezwłocznego, lecz nie później niż w terminie 14 dni, pisemnego informowania osoby wskazanej odpowiednio w § 7 ust. 1 Umowy na bieżąco o wystąpieniu każdej okoliczności stanowiącej zagrożenie dla terminów wykonania Umowy, założonej jakości Robót jak i zakresu rzeczowego. W stosunku do wszystkich wydarzeń mających negatywny wpływ na końcowy termin realizacji lub zakres Umowy, Wykonawca powinien dodatkowo przedstawić opis przewidywanych i rzeczywistych skutków tych wydarzeń wskazując proponowane rozwiązania naprawcze.
2. Wykonawca ma obowiązek niezwłocznego, lecz nie później niż w terminie 14 dni, pisemnego informowania Zamawiającego o braku współdziałania ze strony Zamawiającego, jeśli taki brak współdziałania zagraża realizacji Umowy.
3. Wykonawca jest zwolniony, zgodnie z § 19 ust. 2 OWU, z odpowiedzialności za skutki opóźnienia spowodowanego przez okoliczności nieleżące po jego stronie (w tym przez udokumentowany brak współdziałania Zamawiającego) od wystąpienia tych okoliczności tylko w takim zakresie, w jakim Wykonawca opisał, uzasadnił oraz szczegółowo udokumentował wpływ tych okoliczności na wykonanie Umowy.
4. Jeżeli Wykonawca nie skorzysta z uprawnienia opisanego w ustępie poprzednim, oznacza to – bez względu na wcześniejsze ustalenia, w tym treść Umowy, że Wykonawca ocenił i zdecydował, że skutki danej okoliczności nie mają wpływu na możliwość terminowego wykonania przez Wykonawcę swoich zobowiązań. W konsekwencji, w razie nieskorzystania z uprawnienia, o którym mowa powyżej, Wykonawca traci prawo do powoływania się na okoliczność stanowiącą przyczynę opóźnienia wykonania zobowiązań Wykonawcy wynikających z Umowy, chyba że okoliczność ta jest następstwem przyczyn za które wyłączną odpowiedzialność ponosi Zamawiający.
5. Jeśli Wykonawca nie ma możliwości realizacji swoich zobowiązań z przyczyn, za które nie ponosi odpowiedzialności, a w szczególności z udokumentowanych przyczyn, leżących po stronie Zamawiającego, termin na realizację takich obowiązków Wykonawcy przedłuża się o okres opóźnienia, spowodowanego przez okoliczności nieleżące po stronie Wykonawcy, o ile Wykonawca poinformuje jedną z osób, o której mowa w § 7 ust. 1 Umowy o wystąpieniu opóźnienia i jego powodach oraz opisze, uzasadni i szczegółowo udokumentuje wpływ tych okoliczności na wykonanie Umowy.

§ 9 GWARANCJA JAKOŚCI I RĘKOJMIA

1. Wykonawca jest odpowiedzialny względem Zamawiającego za wady Przedmiotu Umowy, istniejące w czasie jego Odbioru końcowego oraz za wady powstałe po dokonaniu odbioru, lecz z przyczyn tkwiących w Przedmiocie Umowy w chwili jego dokonania, zmniejszające jego wartość lub użyteczność ze względu na cel oznaczony w Umowie albo wynikający z okoliczności lub przepisania, a w szczególności odpowiada za rozwiązania przyjęte w Przedmiocie Umowy niezgodne z normami i przepisami techniczno-budowlanymi oraz za wszelkie niezgodności z obowiązującym prawem, nieprzydatność Przedmiotu Umowy lub jego niewłaściwość czy nieodpowiedniość („gwarancja jakości”).
2. Zamawiający nie ma obowiązku sprawdzania Przedmiotu Umowy pod względem jego zgodności z obowiązującymi normami i przepisami techniczno-budowlanymi oraz pod względem kompletności, a tym samym Wykonawca nie może zwolnić się z odpowiedzialności za prawidłowość i kompletność wykonanego Przedmiotu Umowy.
3. Wykonawca jest odpowiedzialny za wszelkie błędy, pominięcia lub niezgodności w specyfikacjach, rysunkach i dokumentach technicznych przez niego przygotowanych, bez względu na to czy zostały one zatwierdzone lub nie przez Zamawiającego.
4. Wykonawca udziela gwarancji jakości na:
  - 1) wykonane Roboty na okres wskazany w § 5 ust. 1 Umowy - od daty Odbioru końcowego,
  - 2) zamontowane urządzenia, armaturę lub systemy (zwane dalej: „Urządzeniami”) - o ile występują. W takim przypadku gwarancja jakości udzielona przez Wykonawcę na Urządzenia obowiązuje co najmniej przez okres gwarancji udzielonej przez producenta Urządzeń, jednak nie krócej niż przez okres wskazany w § 5 ust. 1 Umowy - od daty Odbioru końcowego. Wydając dokument gwarancyjny, którego wzór stanowi **Załącznik nr 2.9 do OWU** Wykonawca zobowiązany jest do wykonywania obowiązków, wynikających z dokumentu gwarancyjnego od dnia podpisania przez Zamawiającego protokołu Odbioru końcowego, którym Zamawiający dokonał odbioru robót. Wykonawca zobowiązuje się wykonywać w ramach wynagrodzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy przeglądy gwarancyjne i czynności serwisowe zgodnie z zapisami dokumentu gwarancyjnego. Wykaz czynności serwisowych,

których realizację zapewnia Wykonawca w ramach Umowy stanowią załączniki nr 1 i 2 do dokumentu gwarancyjnego.

5. Wykonawca na dzień Odbioru końcowego jest zobowiązany przedstawić tabelaryczny wykaz wszystkich elementów Przedmiotu Umowy z określeniem elementów identyfikujących jak: nazwy urządzenia, producenta, typu, numeru urządzenia, wymagań producenta w zakresie przeglądów gwarancyjnych i czynności serwisowych, częstotliwości i zakresu wykonywanych czynności określonych na podstawie gwarancji producenta wraz z określeniem listy części, bądź materiałów podlegających wymianie oraz planowanych dat wykonania czynności na elementach Przedmiotu Umowy w okresie gwarancji i rękojmi oraz zasad i warunków przeprowadzania przez Zamawiającego Przeglądów we własnym zakresie. Przeglądy w okresie gwarancji i rękojmi muszą być wykonane przez osoby lub podmioty spełniające wymagania producentów.
6. Odpowiedzialność z tytułu rękojmi Wykonawca ponosi na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym, z zastrzeżeniem ust. 8 poniżej, przy czym rękojmia obowiązuje przez taki sam okres jak gwarancja jakości opisana w ust. 4 powyżej.
7. Wykonawca nie może uwolnić się od odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady powstałe na skutek nieodpowiednich rozwiązań, które sam wprowadził, nawet pomimo ich zatwierdzenia przez Zamawiającego.
8. Udzielone rękojmia i gwarancja jakości nie naruszają prawa Zamawiającego do dochodzenia wobec Wykonawcy roszczeń o naprawienie szkody w pełnej wysokości (w tym również poniesionej w wyniku przekroczenia przez Wykonawcę terminu usunięcia wady) na zasadach ogólnych prawa cywilnego.

§ 10 ODPOWIEDZIALNOŚĆ WYKONAWCY ZA SZKODY

1. Wykonawca przyjmuje pełną odpowiedzialność za szkody powstałe w trakcie wykonywania obowiązków przez siebie lub swoich pracowników, zleceniobiorców i podwykonawców. Strony, na potrzeby OWU, pod pojęciem pracowników rozumieć będą: osoby zatrudnione przez Wykonawcę na mocy umowy o pracę, jak też współpracujące z nim, czy świadczące usługi na podstawie innych stosunków prawnych.
2. Wykonawca przyjmuje pełną odpowiedzialność prawną i finansową za szkody i zanieczyszczenia wyrządzone w środowisku, powstałe w wyniku działań związanych z realizacją Przedmiotu Umowy oraz za nieprzestrzeganie prawa, obowiązującego w zakresie ochrony środowiska, przez siebie lub swoich pracowników, zleceniobiorców i podwykonawców, a także za nieprzestrzeganie zapisów decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska uzyskanych na potrzeby realizacji robót objętych umową.
3. Jeśli nastąpią szkody w Przedmiocie Umowy, w tym w Dostawach Inwestorskich (o ile wystąpią) w okresie odpowiedzialności Wykonawcy, Wykonawca na swój koszt naprawi powstałe szkody tak, by Przedmiot Umowy odpowiadał w pełni postanowieniom Umowy. Wykonawca będzie również odpowiedzialny za wszelkie uszkodzenia i szkody w materiałach lub urządzeniach, spowodowane przez niego lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność przy prowadzeniu Przedmiotu Umowy.
4. W przypadku wystąpienia przez jakąkolwiek osobę trzecią w stosunku do Zamawiającego, zgłaszającą roszczenia:
  - 1) z tytułu nienależytego wykonania Umowy przez Wykonawcę, Wykonawca:
    - a) przyjmuje na siebie pełną odpowiedzialność za powstanie oraz wszelkie skutki powyższych zdarzeń,
    - b) w przypadku skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego wstąpi do procesu w miejsce Zamawiającego, a jeżeli okaże się to niemożliwe, to po stronie Zamawiającego jako interwenient uboczny i pokryje wszelkie koszty związane z udziałem Zamawiającego w postępowaniu sądowym oraz ewentualnym postępowaniu egzekucyjnym, w tym koszty obsługi prawnej postępowania,
    - c) poniesie wszelkie udokumentowane koszty związane z ewentualnym pokryciem roszczeń majątkowych i niemajątkowych przez Zamawiającego;
  - 2) odszkodowawcze, które to roszczenia byłyby wynikiem wad wskazanych w ust. 6 Wykonawca zobowiązuje się zwolnić Zamawiającego z obowiązku świadczenia opartego na takim roszczeniu (zwolnienie z odpowiedzialności).
5. W przypadku Wykonawców wspólnie realizujących zamówienie ponoszą oni solidarną odpowiedzialność za wykonanie Przedmiotu Umowy.
6. Wykonawca zobowiązany jest do sporządzenia oraz przekazania Zamawiającemu, w terminie 60 dni od dnia zawarcia Umowy szczegółowego raportu z Dokumentacji Przetargowej, wraz ze wskazaniem ewentualnych braków, sprzeczności, nieprawidłowości, nieodpowiedniości lub innych przeszkód, w tym w zaprojektowanych rozwiązaniach materiałowych, technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które wpłyną lub mogą niekorzystnie wpłynąć na proces realizacji Przedmiotu Umowy zgodnie z Umową lub Harmonogramem rzeczowo-finansowym, z uwzględnieniem analizy terenu budowy z zastrzeżeniem, że Wykonawca nie jest zobowiązany do dokonywania badań odkrywkowych. Brak takiego zgłoszenia w wyżej wymienionym terminie oznaczać będzie brak możliwości zgłoszenia skutecznego roszczenia w zakresie zmiany terminów lub w zakresie zwiększenia wynagrodzenia ryczałtowego, na dalszym etapie realizacji Przedmiotu Umowy. Przez braki, sprzeczności, nieprawidłowości, nieodpowiedniości lub inne przeszkody, w tym w zaprojektowanych rozwiązaniach materiałowych, technicznych, technologicznych lub organizacyjnych w Dokumentacji Przetargowej należy rozumieć takie wady dostarczonej przez Zamawiającego Dokumentacji Przetargowej, których wykrycie nie wymaga specjalistycznej wiedzy z zakresu projektowania.
7. Strony zgodnie ustalają, że Wykonawca zarówno przez cały okres trwania Umowy, jak i po dokonaniu odbioru końcowego ponosi pełne ryzyko i odpowiedzialność, związane w szczególności z:
  - 1) wykonaniem Przedmiotu Umowy, zgodnie z wszelką dokumentacją planistyczną i projektową – o ile występuje (w tym m.in. projektami budowlanymi i wykonawczymi);
  - 2) prawidłowością i kompletnością uzyskanych wymaganych przepisami prawa uzgodnień, oświadczeń, pozwoleń, zezwoleń i zgód.

§ 11 WYKONANIE ZASTĘPCZE

- Zamawiający jest uprawniony do zlecenia odpowiedniej części Robót będących przedmiotem obowiązków Wykonawcy, w tym Robót wynikających z obowiązku usunięcia wad, wybranej przez siebie osobie trzeciej, bądź przejęcia części Robót do wykonania siłami Zamawiającego na koszt i ryzyko Wykonawcy bez zezwolenia sądu i po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego przez Zamawiającego (wykonanie zastępcze), w sytuacjach gdy:
  - Wykonawca pozostaje w zwłoce z wykonaniem danej części Robót, tak dalece, iż wątpliwe jest, aby ukończył je w umówionym terminie;
  - Wykonawca uchyla się od wykonania Umowy w tym obowiązków wynikających z rękojmi lub gwarancji lub z okoliczności wynika, że nie będzie w stanie wykonać Robót wynikających z Umowy;
  - Wykonawca pozostaje w zwłoce z realizacją etapu Przedmiotu Umowy w stosunku do zaakceptowanego przez Zamawiającego Harmonogramu rzeczowo-finansowego o co najmniej 60 dni, chyba że w OPZ stanowiącym załącznik nr 1 do Umowy wskazano inny termin.
- Zamawiający może skorzystać z powyższego uprawnienia, po uprzednim wezwaniu Wykonawcy do wykonania Umowy i udzieleniu Wykonawcy dodatkowego 14 dniowego terminu.
- W przypadku podjęcia przez Zamawiającego decyzji o wykonaniu zastępczym Wykonawca zobowiązany będzie do umożliwienia wykonawcy zastępczemu niezakłóconego wykonania obowiązków, a w szczególności do niezwłocznego udostępnienia mu wszelkiej dokumentacji i posiadanych informacji o stanie danej sprawy. Zamawiającemu przysługuje prawo dochodzenia odszkodowania za wszelkie szkody poniesione w wyniku działań bądź zaniechań Wykonawcy.
- Zamawiający może potrącić z wynagrodzenia Wykonawcy wszystkie udokumentowane koszty związane z wykonaniem zastępczym, w szczególności koszt przeprowadzenia procedur niezbędnych do wyboru wykonawcy zastępczego i wszelkie koszty wykonawcy zastępczego związane z realizacją podjętych Robót. Wykonawca może ubiegać się o przedłużenie terminu wykonania umowy o okres związany z przeprowadzeniem przez Zamawiającego procedur niezbędnych do wyboru wykonawcy zastępczego. W przypadku braku możliwości pokrycia kosztów wykonania zastępczego w sposób opisany powyżej, roszczenia Zamawiającego związane z wykonaniem zastępczym mogą zostać zaspokojone z zabezpieczenia należytego wykonania Umowy – o ile w Umowie przewidziano wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy.
- Usunięcie wady przez Zamawiającego na koszt i ryzyko Wykonawcy nie zwalnia Wykonawcy z odpowiedzialności z tytułu gwarancji jakości i rękojmi w tym zakresie.

§ 12 POUFNOŚĆ I OCHRONA TAJEMNICY PRZEDSIĘBIORSTWA

- Zamawiający zobowiązuje się do udostępnienia Wykonawcy informacji niezbędnych do wykonywania Przedmiotu Umowy. Zamawiający oświadcza, że informacje przez niego przekazywane przeznaczone są wyłącznie do użytku Wykonawcy w zakresie niezbędnym do wykonania Umowy.
- Wykonawca zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy i nieujawniania osobom trzecim wszelkich informacji, w których posiadanie wejdzie w związku z zawarciem lub wykonaniem Umowy (zwanych dalej „**Informacjami Chronionymi**”) oraz zobowiązuje się do zapewnienia im ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem, udostępnieniem, utratą w okresie obowiązywania Umowy oraz przez okres 10 lat po jej wykonaniu, wygaśnięciu, rozwiązaniu lub odstąpieniu od niej przez którąkolwiek ze Stron.
- Informacje Chronione mogą być wykorzystane przez Wykonawcę wyłącznie w celu wykonywania Umowy.
- Zobowiązania Wykonawcy, o których mowa w ust. 2 nie dotyczą Informacji Chronionych:
  - publicznie dostępnych w dniu ich udostępnienia Wykonawcy lub też upublicznionych w sposób, który nie stanowi naruszenia Umowy;
  - które Wykonawca zobowiązany jest udostępnić na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, przy czym w takim przypadku powinien niezwłocznie poinformować Zamawiającego o zgłoszonym żądaniu udostępnienia informacji, o ile przekazanie tej informacji nie stoi w sprzeczności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.
- Zamawiający zastrzega sobie możliwość udostępnienia Wykonawcy niektórych Informacji Chronionych jedynie do wglądu w siedzibie Zamawiającego bez możliwości sporządzenia kopii.
- Informacje Chronione mogą być udostępnione jedynie tym osobom z ramienia Wykonawcy, którym jest to niezbędne do wykonywania Umowy.
- Wykonawca obowiązany jest dotożyć należytej staranności w celu przestrzegania postanowień niniejszego paragrafu przez swoich pracowników oraz osoby działające na jego zlecenie lub w jego interesie, bez względu na podstawę prawną związku tych osób z Wykonawcą. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za ich działania lub zaniechania jak za działania lub zaniechania własne.
- Realizując zobowiązanie określone w ust. 7, Wykonawca zobowiązuje się w szczególności przeszkolić wszystkie osoby, które w imieniu Wykonawcy będą bezpośrednio uczestniczyć w realizacji Umowy i będą miały dostęp do Informacji Chronionych w zakresie zasad ochrony Informacji Chronionych i celu ich udostępnienia.
- Z zastrzeżeniem pozostałych postanowień niniejszej Umowy Wykonawca może udostępnić Informacje Chronione podmiotom, z których usług korzysta dla prawidłowego wykonania niniejszej Umowy w ramach umów podwykonawczych (podwykonawcom) pod warunkiem, że każdy z podwykonawców zostanie pisemnie zobowiązany do zachowania poufności na zasadach analogicznych do określonych w niniejszym paragrafie. Postanowienia zawarte w ust. 6, 7 i 8 stosuje się odpowiednio do pracowników oraz osób działających na zlecenie lub w interesie podwykonawców bez względu na podstawę prawną związku tych osób z podwykonawcą. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za działania lub zaniechania podwykonawców jak za działania lub zaniechania własne.

10. W przypadku niezgodnego z niniejszą Umową ujawnienia, utraty lub nieuprawnionego udostępnienia Informacji Chronionych, co do których istniał obowiązek nieujawniania i ochrony Wykonawca niezwłocznie zawiadomi Zamawiającego oraz podejmie niezbędne działania w szczególności podejmie współpracę z Zamawiającym w celu minimalizacji zakresu naruszenia oraz szkód wynikających z ujawnienia, utraty lub udostępnienia Informacji Chronionych.
11. Zamawiający zastrzega sobie w każdym czasie możliwość żądania od Wykonawcy zwrotu Informacji Chronionych udostępnionych przez Zamawiającego lub wytworzonych przez Wykonawcę w ramach wykonywania przedmiotu niniejszej Umowy lub takich, których Wykonawca udostępnił podwykonawcy. W takim wypadku Wykonawca zobowiązuje się do zwrotu lub zniszczenia na własny koszt wszelkich materiałów i nośników zawierających jakiegokolwiek Informacje Chronione przekazane przez Zamawiającego lub w jego imieniu, będące w posiadaniu Wykonawcy lub osób trzecich, które zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy były uprawnione do zapoznania się z przedmiotowymi informacjami, a także usunąć Informacje Chronione z pamięci dysków twardych komputerów lub innych urządzeń z zastrzeżeniem jednakże, że nie dotyczy to tworzenia i archiwizacji kopii zapasowych w systemach informatycznych, pod warunkiem właściwego zabezpieczenia tych kopii. Niezależnie od powyższych postanowień Wykonawca ma prawo do zachowania kopii Informacji Chronionych na potrzeby własne związane z wykonywaniem Umowy lub na potrzeby obrony przed ewentualnymi przyszłymi roszczeniami pod warunkiem właściwego zabezpieczenia tych kopii zgodnie z postanowieniami niniejszego paragrafu.
12. (dotyczy o ile w § 1 ust. 9 Umowy zaznaczono X w polu „przewiduje możliwość (...)”) W przypadku konieczności udostępnienia Wykonawcy Informacji Chronionych stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa Zamawiającego w rozumieniu art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, w stosunku do tajemnicy przedsiębiorstwa Zamawiającego zastosowanie będą miały postanowienia **Załącznika nr 2.10 do OWU**.
13. (dotyczy o ile w § 1 ust. 10 Umowy zaznaczono X w polu „przewiduje możliwość (...)”) W przypadku konieczności udostępnienia Wykonawcy informacji niejawnych w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych zastosowanie będą miały zasady określone w **Załączniku nr 2.11 do OWU**.
14. W uzasadnionych przypadkach Zamawiający zastrzega sobie możliwość weryfikacji poprawności wykonywania obowiązków przewidzianych w niniejszym paragrafie poprzez przeprowadzenie u Wykonawcy lub Podwykonawcy audytu w tym zakresie. Zamawiający poinformuje Wykonawcę o zamiarze przeprowadzania audytu z co najmniej 7-dniowym wyprzedzeniem oraz uzgodni termin audytu z Wykonawcą.

§ 13 OCHRONA INFORMACJI WEWNĘTRZNEJ

1. Jeśli informacje przekazywane w ramach realizacji niniejszej Umowy stanowią informację wewnętrzną, o której mowa w art. 2 pkt 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (dalej odpowiednio: informacja wewnętrzna, Rozporządzenie REMIT) zastosowanie mają następujące zasady:
  - 1) zgodnie z art. 4 Rozporządzenia REMIT do podania informacji wewnętrznej do publicznej wiadomości upoważniony jest wyłącznie właściciel tej informacji, którym w ramach realizacji Umowy jest Zamawiający,
  - 2) zgodnie z art. 3 Rozporządzenia REMIT, osoby, które weszły w posiadanie informacji wewnętrznej przed jej podaniem do publicznej wiadomości, zobowiązane są do bezwzględnej ochrony informacji wewnętrznej (w tym nieujawniania jej osobom trzecim); ponadto, osoby, które weszły w posiadanie informacji wewnętrznej są objęte zakazem wykorzystywania takiej informacji poprzez nabywanie lub zbywanie lub próbę nabycia lub zbycia, na rachunek własny lub na rachunek osoby trzeciej, bezpośrednio lub pośrednio, produktów energetycznych sprzedawanych w obrocie hurtowym, których informacja ta dotyczy oraz zalecania innym osobom wykonywania ww. działań; powyższe zobowiązanie (wraz z zakazem) obowiązuje bezterminowo, do czasu podania przez Zamawiającego do wiadomości publicznej informacji wewnętrznej Zamawiającego.Wobec powyższego Wykonawca zobowiązuje się do:
  - a) nieujawniania informacji wewnętrznych Zamawiającego, w posiadanie których wszedł w ramach realizacji Umowy,
  - b) zapewnienia informacjom wewnętrznym Zamawiającego ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem lub udostępnieniem,
  - c) wykorzystywania informacji wewnętrznych Zamawiającego wyłącznie na potrzeby realizacji Umowy oraz niezwłocznego zgłoszenia każdego przypadku nieuprawnionego ujawnienia lub niewłaściwego wykorzystania przeze mnie informacji wewnętrznej Zamawiającego do Pełnomocnika ds. Zgodności REMIT Zamawiającego na adres remit@gaz-system.pl.Zobowiązania (w tym zakazy), o których mowa w niniejszym ustępie obowiązują Wykonawcę w okresie obowiązywania Umowy oraz po jej wykonaniu, wygaśnięciu, rozwiązaniu lub odstąpieniu od niej przez Zamawiającego lub Wykonawcę - do czasu podania przez Zamawiającego do wiadomości publicznej informacji wewnętrznej Zamawiającego.
2. Wykonawca oświadcza, iż ma świadomość, że nielegalne wykorzystywanie lub ujawnianie informacji wewnętrznych Zamawiającego, podlega odpowiedzialności karnej na podstawie art. 57b-57d ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne.

§ 14 PRAWA AUTORSKIE

1. Wykonawca oświadcza, że przysługiwać mu będą autorskie prawa majątkowe do wszelkiej dokumentacji, projektów, planów, rysunków, opracowań oraz innych utworów posiadających cechy utworu w rozumieniu ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, powstałych w związku z wykonywaniem Umowy (dalej „Utwory”), jak też, że prawa te nie będą ograniczone jakimikolwiek prawami osób trzecich, ani też nie będą naruszać żadnych praw osób trzecich.

2. Jeżeli Zamawiający nie będzie mógł korzystać z danego Utworu lub jego elementu, na skutek naruszenia przez Wykonawcę praw własności intelektualnej lub praw autorskich osób trzecich, Wykonawca zobowiązany jest do nabycia na swój koszt takich praw i przeniesienia ich na Zamawiającego lub dostarczenie Utworu wolnego od wad prawnych w ramach wynagrodzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy. Żadne z powyższych postanowień nie wyłącza możliwości dochodzenia przez Zamawiającego odszkodowania na zasadach ogólnych Kodeksu cywilnego.
3. Z chwilą wydania Zamawiającemu Utworów, przechodzą na Zamawiającego w ramach wynagrodzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy, bez konieczności składania dodatkowego oświadczenia woli przez Wykonawcę, na zasadzie wyłączności, autorskie prawa majątkowe do Utworów, nieograniczone czasowo ani terytorialnie, na następujących polach eksploatacji:
  - 1) wykorzystanie Utworów zgodnie z ich przeznaczeniem w celu realizacji Przedmiotu Umowy oraz robót budowlanych realizowanych na podstawie opracowanej przez Wykonawcę dokumentacji projektowej,
  - 2) utrwalanie dowolną techniką i na dowolnych nośnikach, w tym dyskach komputerowych oraz wszystkich typach nośników przeznaczonych do zapisu cyfrowego,
  - 3) zwielokrotnienie, jakiegokolwiek techniką, w tym: drukarską, techniką magnetyczną, techniką światłoczułą i cyfrową,
  - 4) wprowadzenie do pamięci komputera i do sieci multimedialnej, w tym Internetu,
  - 5) wykorzystanie całości lub fragmentów Utworów,
  - 6) wprowadzania do obrotu, najem, dzierżawa Utworów i ich egzemplarzy,
  - 7) publiczne wykonanie, wystawienie, wyświetlenie, odtworzenie oraz nadawanie i reemitowanie, a także publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym,
  - 8) wszelkie opracowania Utworów, w tym modyfikacje, adaptacje, łączenie części lub całości Utworów z innymi utworami.
4. Wykonawca, z chwilą wydania Utworów w ramach wynagrodzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy, przenosi na Zamawiającego własność egzemplarzy Utworów i nośników, na których utwalono Utwory.
5. Wykonawca wraz z powyższym przeniesieniem autorskich praw majątkowych, w ramach wynagrodzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy zezwala Zamawiającemu na wykonywanie zależnych praw autorskich do Utworów oraz upoważnia Zamawiającego do zezwalania lub zlecania osobom trzecim wykonywania zależnych praw autorskich. Wykonawca jednocześnie zapewnia, że niniejsze zezwolenie nie narusza osobistych praw twórcy do jego dzieł noszących znamiona utworu.
6. Przeniesienie autorskich praw majątkowych do Utworów obejmuje również prawo do korzystania, pobierania pożytków i rozporządzenia wszelkimi opracowaniami Utworów wykonanymi przez Zamawiającego, na zlecenie Zamawiającego lub za zgodą Zamawiającego, bez konieczności uzyskiwania dodatkowej zgody Wykonawcy.
7. Zamawiającemu w ramach wynagrodzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy przysługuje prawo do wielokrotnego wykorzystania Utworów.
8. Wykonawca zobowiązuje się, że w przypadku wystąpienia konieczności korzystania z Utworów na innych niż wymienione powyżej polach eksploatacji, przeniesie autorskie prawa majątkowe do Utworów w drodze osobnej umowy, w ramach wynagrodzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy.
9. Wykonawca gwarantuje, że przy wykonywaniu Utworów nie będzie naruszać praw własności intelektualnej osób trzecich. W przypadku, gdy jakakolwiek osoba trzecia wystąpi przeciwko Zamawiającemu z roszczeniami wynikającymi z naruszenia przysługujących praw własności intelektualnej, w tym praw autorskich, poprzez wykorzystywanie Utworów przekazanych przez Wykonawcę zgodnie z Umową, wówczas Zamawiający poinformuje Wykonawcę o takich roszczeniach, a Wykonawca podejmie niezbędne działania mające na celu zażegnanie sporu, w tym będzie zobowiązany przejść wszelkie takie roszczenia wysuwane pod adresem Zamawiającego i ponieść wszelkie koszty z tym związane. W szczególności:
  - 1) przyjmie na siebie pełną odpowiedzialność za powstanie oraz wszelkie skutki powyższych zdarzeń;
  - 2) w przypadku wytoczenia przeciwko Zamawiającemu powództwa z tytułu naruszenia praw własności intelektualnej lub praw autorskich, po przeproszeniu wstąpi do postępowania lub sam wystąpi z interwencją uboczną po stronie Zamawiającego, zapłaci w przypadku niekorzystnego dla Zamawiającego rozstrzygnięcia sporu koszty sądowe oraz zasądzone odszkodowanie lub koszty polubownego załatwienia sprawy, oraz koszty zastępstwa procesowego;
  - 3) poniesie wszelkie koszty związane z ewentualnym pokryciem roszczeń majątkowych i niemajątkowych związanych z naruszeniem praw własności intelektualnej lub praw autorskich majątkowych lub osobistych osoby lub osób zgłaszających roszczenia;
  - 4) jeżeli korzystanie z Utworów lub jakiegokolwiek ich części przez Zamawiającego, w zakresie określonym w niniejszym paragrafie, stanowić będzie naruszenie czychokolwiek praw własności intelektualnej lub przemysłowej, Wykonawca naprawi w całości szkodę, poniesioną w związku z tym przez Zamawiającego.
10. W przypadku poinformowania którejkolwiek ze Stron o wystąpieniu osób trzecich z roszczeniami, dotyczącymi naruszenia praw własności intelektualnej lub przemysłowej, każda ze Stron niezwłocznie zawiadomi odpowiednio drugą Stronę o zaistniałej sytuacji.

§ 15 OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

(Pozostałe § 15 ust. 1-19 nie stosuje się o ile w § 8 ust. 9 Umowy zaznaczono X w polu „nie powierza”)

1. Zamawiający oświadcza, że w ramach Umowy powierza Wykonawcy przetwarzanie w jego imieniu danych osobowych dotyczących wskazanych w **Załączniku nr 2.12 do OWU** podmiotów, przez nieruchomości których lub obok których przebiegają lub będą przebiegać gazociągi lub posadowione są inne obiekty infrastruktury gazowej należące do Zamawiającego (dalej „**Właściciele nieruchomości**”), których to danych Zamawiający jest

administratorem w rozumieniu RODO, a Wykonawca jako podmiot przetwarzający w rozumieniu RODO akceptuje warunki tego powierzenia określone poniżej i gwarantuje, że wdroży i będzie stosował odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, by przetwarzanie spełniało wymogi RODO i chroniło prawa osób, których powierzenie i dane dotyczą.

2. Okres, w którym Wykonawca będzie przetwarzał dane osobowe jest tożsamy z okresem obowiązywania Umowy, z zastrzeżeniem, iż w przypadku wykonania, wygaśnięcia, rozwiązania lub odstąpienia od Umowy przez którąkolwiek ze Stron na Wykonawcy spoczywa obowiązek przetwarzania danych osobowych powierzonych przez Zamawiającego przez okres niezbędny do ich zwrotu Zamawiającemu oraz usunięcia kopii tych danych z nośników i zasobów należących do Wykonawcy.
3. Celem przetwarzania przez Wykonawcę danych osobowych jest wyłącznie realizacja zobowiązań wynikających z Umowy, a w szczególności cele wskazane w **załączniku nr 2.12 do OWU**.
4. Wykonawca może przetwarzać dane osobowe zarówno w sposób zautomatyzowany jak również niezautomatyzowany, wyłącznie na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego, zwanego dalej „EOG”, z zastrzeżeniem ust. 7 pkt 1 oraz pkt 2 w formie pisemnej lub elektronicznej, w tym przy wykorzystaniu oprogramowania do projektowania i oprogramowania służącego do przetwarzania danych osobowych w swojej siedzibie lub zdalnie poza siedzibą. Przetwarzanie danych osobowych może obejmować:
  - 1) zbieranie
  - 2) utrwalenie,
  - 3) organizowanie,
  - 4) porządkowanie,
  - 5) adaptowanie,
  - 6) modyfikowanie,
  - 7) pobieranie,
  - 8) przeglądanie,
  - 9) wykorzystywanie,
  - 10) ujawnianie poprzez przestanie,
  - 11) udostępnianie,
  - 12) dopasowywanie lub łączenie,
  - 13) ograniczanie,
  - 14) usuwanie,
  - 15) niszczenie,
  - 16) przechowywanie przez okres, o którym mowa w ust. 2
5. Zamawiający zastrzega sobie prawo do doprecyzowania celu i charakteru przetwarzania danych osobowych przez osoby wskazane przez Zamawiającego jako odpowiedzialne za realizację postanowień Umowy poprzez udzielanie Wykonawcy na piśmie lub pocztą elektroniczną dodatkowych zaleceń, wytycznych lub instrukcji.
6. Zamawiający poleca Wykonawcy w celu wykonania Umowy przetwarzanie kategorii danych wskazanych w **załączniku nr 2.12 do OWU**.
7. Wykonawca jako Podmiot Przetwarzający zobowiązuje się:
  - 1) przetwarzać dane osobowe wyłącznie w zakresie niezbędnym dla realizacji Umowy na terytorium EOG, chyba że Zamawiający zgodzi się na zmianę miejsca przetwarzania poza terytorium EOG,
  - 2) poinformować Zamawiającego o zamiarze przekazania powierzonych mu danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej, jeśli obowiązek takiego przekazania nakłada na niego prawo Unii Europejskiej lub prawo polskie, o ile prawo to nie zabrania udzielania takiej informacji z uwagi na ważny interes publiczny,
  - 3) wdrożyć odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, aby zapewnić stopień bezpieczeństwa odpowiadający ryzyku naruszenia praw lub wolności osób, których dane zostały powierzone na podstawie Umowy, uwzględniające stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz różne prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia dla tych danych i wagi tego zagrożenia; Wykonawca zobowiązany jest w szczególności rozważyć podjęcie środków wymaganych na mocy art. 32 ust. 1 lit. a) – d) RODO; niezależnie od wyników oceny, Wykonawca zobowiązany jest:
    - a) szkolić, zobowiązać do nieujawnienia w sposób niezgodny z Umową i upoważniać do przetwarzania danych osobowych powierzonych na podstawie Umowy osoby wskazane jako odpowiedzialne za realizację postanowień Umowy,
    - b) zapoznawać osoby, które zostaną upoważnione do przetwarzania powierzonych przez Zamawiającego danych osobowych, z celami przetwarzania określonymi w Umowie oraz z zasadami ich zabezpieczenia,
    - c) zobowiązać osoby upoważnione do przetwarzania danych, wskazane w lit. a) do bezterminowego zachowania w tajemnicy przetwarzanych danych osobowych oraz sposobów ich zabezpieczenia,
    - d) przekazać Zamawiającemu dokumenty potwierdzające realizację zobowiązań wskazanych w literach b) i c) według wzoru stanowiącego **Załącznik nr 2.13 do OWU**,
  - 4) zgłaszać bez zbędnej zwłoki naruszenia ochrony danych osobowych powierzonych mu do przetwarzania na podstawie Umowy, nie później jednak niż w terminie do 48 godzin od stwierdzenia naruszenia oraz służyć Zamawiającemu niezbędną pomocą w przypadku, gdy stwierdzone naruszenia są tego rodzaju, że wymagają zgłoszenia naruszenia w trybie art. 33 RODO organowi nadzoru,
  - 5) udzielać bez zbędnej zwłoki niezbędnych informacji i pomocy przy przygotowywaniu przez Zamawiającego zawiadomienia kierowanego do osoby, której dane dotyczą, jeśli naruszenie ochrony danych osobowych powierzonych do przetwarzania na podstawie Umowy mogło spowodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności pracowników, których dane zostały przekazane na podstawie Umowy,

- 6) zależnie od decyzji Zamawiającego po zakończeniu świadczenia usług związanych realizacją Umowy o współpracy usunąć lub zwrócić mu wszelkie dane osobowe oraz usunąć wszelkie ich istniejące kopie, chyba że prawo Unii lub prawo polskie nakazują przechowywanie danych osobowych,
- 7) na żądanie Zamawiającego udzielać mu bez zbędnej zwłoki niezbędnych informacji:
  - a) potrzebnych do oceny przez niego skutków przetwarzania powierzonych danych osobowych na prawa lub wolności osób, których dane dotyczą, w tym ewentualnych konsultacji z organem nadzorczym w trybie art. 36 RODO,
  - b) o odbiorcach danych dotyczących poszczególnych osób, a także o terminach, zakresie i sposobie tego przekazania,
  - c) o zastosowanych środkach technicznych i organizacyjnych mających na celu zapewnienie przez Wykonawcę odpowiedniego poziomu powierzonych mu do przetwarzania danych osobowych,
  - d) o tożsamości inspektora ochrony danych, jeśli taki zostanie przez Wykonawcę wyznaczony,
  - e) o podmiotach, którym podpowierzył przetwarzanie danych osobowych w celu realizacji Umowy,
  - f) potrzebnych do oceny realizacji przez niego zobowiązań wynikających z Umowy.
8. W przypadku zbierania danych osobowych Właścicieli nieruchomości lub ich przedstawicieli, Wykonawca zobowiązany jest do zrealizowania w imieniu Zamawiającego obowiązku informacyjnego poprzez informowanie o przetwarzaniu danych osobowych osób, których dane osobowe zbiera na potrzeby realizacji Przedmiotu Umowy oraz zbierać dowody potwierdzające przekazanie tej informacji wskazane w ust. 10 i 11 poniżej, w szczególności oświadczenia Właściciela nieruchomości lub przedstawiciela Właściciela nieruchomości o zapoznaniu się z informacją o przetwarzaniu danych osobowych. Zakres i treść informacji o przetwarzaniu danych osobowych przekazywana Właścicielom nieruchomości oraz ich przedstawicielom uzależniona jest od celów przetwarzania danych wskazanych w ust. 3 oraz tego, czy dane osobowe są pozyskane bezpośrednio od tych osób, czy z innych źródeł.
9. Obowiązek informacyjny, o którym mowa w ust. 8, realizowany jest w szczególności poprzez przekazanie osobom, których dane są zbierane informacji według wzorów określonych:
  - 1) w **Załączniku nr 2.14 A do OWU** w przypadku zbierania danych od osoby, której dane dotyczą,
  - 2) w **Załączniku nr 2.14 B do OWU** w przypadku pozyskiwania danych osobowych w sposób inny niż od osoby, której dane dotyczą.Informacje te znajdują się również na stronie internetowej <https://www.gaz-system.pl/pl/polityka-prywatnosci/cele-i-podstawy-prawne-przetwarzania.html>
10. W przypadku zbierania danych osobowych bezpośrednio od osoby, której dane dotyczą Wykonawca zobowiązany jest w chwili pozyskiwania danych zebrać podpis takiej osoby poświadczający odebranie i zapoznanie się z treścią klauzuli informacyjnej określonej w ust. 9 pkt 1 (**Załącznik nr 2.14 A do OWU**).
11. W przypadku pozyskiwania danych osobowych w sposób inny niż od osoby, której dane dotyczą Wykonawca zobowiązany jest przekazać klauzulę informacyjną określoną w ust. 9 pkt 2 (**Załącznik nr 2.14 B do OWU**) najpóźniej przy pierwszym kontakcie z taką osobą lub przy pierwszym ujawnieniu danych innemu odbiorcy, nie później jednak niż w ciągu miesiąca od dnia pozyskania danych:
  - 1) osobiście odbierając podpis takiej osoby poświadczający odebranie i zapoznanie się z treścią klauzuli informacyjnej,
  - 2) przesyłką pocztową lub za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres email. W takim przypadku Wykonawca złoży oświadczenie o przesłaniu klauzul informacyjnych wraz z listą osób, do których zostały wysłane klauzule informacyjne.
12. W przypadku udziału podwykonawcy w realizacji części Umowy oraz konieczności przetwarzania danych osobowych przez podwykonawcę dopuszcza się dalsze powierzenie przetwarzania danych osobowych po uprzednim poinformowaniu o takim zamiarze Zamawiającego, aby miał on możliwość wyrażenia sprzeciwu wobec podpowierzenia przetwarzania danych w terminie miesiąca od dnia poinformowania o takim zamiarze; Wykonawca odpowiada za działania i zaniechania podmiotu, któremu podpowierzył przetwarzanie jak za swoje własne działania lub zaniechania. Wykonawca w informacji o zamiarze dalszego powierzenia przetwarzania danych wskaże podwykonawcę, cel oraz zakres dalszego powierzenia. Podwykonawcy mogą przetwarzać dane osobowe wyłącznie na terytorium EOG. W przypadku zgłoszenia sprzeciwu przez Zamawiającego Wykonawca nie jest uprawniony do dalszego powierzenia przetwarzania danych osobowych.
13. W przypadku dalszego powierzenia przetwarzania danych osobowych Wykonawca zobowiązuje się zawrzeć z podwykonawcą umowę powierzenia przetwarzania danych osobowych (podpowierzenia) zapewniającą ochronę danych osobowych na poziomie nie niższym niż przewidziana w Umowie, zapewniając w umowie z podwykonawcą postanowienia co najmniej tak samo rygorystyczne jak postanowienia zawarte w niniejszym paragrafie, a w szczególności zapewnić, iż podwykonawcy wdrożą odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, aby zapewnić stopień bezpieczeństwa odpowiadający ryzyku naruszenia praw lub wolności osób, których dane zostały powierzone, uwzględniające stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania, charakter, zakres, kontekst i cele oraz różne prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia dla tych danych i wagi tego zagrożenia; Podwykonawca zobowiązany jest w szczególności rozważyć podjęcie środków wymaganych na mocy art. 32 lit. a) – d) RODO. W umowie z podwykonawcą Wykonawca zapewni możliwość przeprowadzenia audytu, w tym inspekcji, przez Zamawiającego na zasadach określonych w ust. 14-17.
14. Zamawiający zastrzega sobie możliwość przeprowadzenia audytu, w tym inspekcji, u Wykonawcy w zakresie zbadania zgodności zakresu i celu oraz sposobu przetwarzania i zabezpieczenia przetwarzanych danych osobowych z postanowieniami niniejszego paragrafu i Umowy, informując Wykonawcę na piśmie z co najmniej siedmiodniowym wyprzedzeniem o terminie przeprowadzenia audytu.
15. Obowiązek poddania się audytowi może zostać zrealizowany poprzez przedstawienie wyników audytu na zgodność z przepisami prawa w zakresie przetwarzania danych osobowych oraz wyników audytu zrealizowanego na zlecenie

Wykonawcy przez niezależny podmiot certyfikujący w zakresie bezpieczeństwa informacji lub wyników audytu obszaru bezpieczeństwa..

16. Wykonawca obowiązany jest współpracować z Zamawiającym i upoważnionymi przez niego audytorami, w szczególności zapewnić im dostęp do pomieszczeń i dokumentów obejmujących dane osób oraz informacje o sposobie przetwarzania danych osobowych, infrastruktury teleinformatycznej oraz systemów IT oraz osób mających wiedzę na temat procesów przetwarzania danych osobowych realizowanych przez Wykonawcę.
17. Po przeprowadzonym audycie przedstawiciel Zamawiającego sporządza protokół pokontrolny, który podpisują przedstawiciele obu Stron. Wykonawca zobowiązuje się w terminie uzgodnionym z Zamawiającym dostosować do zaleceń pokontrolnych zawartych w protokole.
18. Podmiot przetwarzający nie jest uprawniony do podejmowania decyzji, które opierają się wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu, i wywołują wobec osób, których powierzone dane dotyczą skutki prawne lub w podobny sposób istotnie na nie wpływają, bez uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego.
19. Jeżeli Wykonawca naruszy Umowę w zakresie dopuszczalnych celów przetwarzania danych i sposobów ich przetwarzania, uznaje się go za administratora w rozumieniu RODO w odniesieniu do tego przetwarzania, co nie zwalnia go z odpowiedzialności za zapłatę kary umownej określonej w Umowie.
20. Wykonawca zobowiązany jest do zrealizowania w imieniu Zamawiającego obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 14 ust. 1 – 3 RODO w stosunku do osób:
  - 1) wskazanych do reprezentowania Zamawiającego (pełnomocnicy, o których mowa w § 4 ust. 4 pkt 5 OWU) poprzez zapoznanie tych osób z informacjami zawartymi w **Załączniku nr 2.14C**. Informacje te znajdują się również na stronie internetowej <https://www.gaz-system.pl/pl/polityka-prywatnosci/cele-i-podstawy-prawne-przetwarzania.html>
  - 2) wskazanych do reprezentacji przy zawieraniu Umowy, wskazanych w Umowie do jej wykonania lub do utrzymywania kontaktów służbowych związanych z wykonaniem Umowy poprzez zapoznanie tych osób z informacjami zawartymi w **Załączniku nr 2.14D**. Informacje te znajdują się również na stronie internetowej <https://www.gaz-system.pl/pl/polityka-prywatnosci/cele-i-podstawy-prawne-przetwarzania.html>
21. W przypadku umów podwykonawczych Wykonawca lub podwykonawca zobowiązani są do zrealizowania w imieniu Zamawiającego obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 14 ust. 1-3 RODO w stosunku do osób wskazanych w umowach o podwykonawstwo uprawnionych do bieżących kontaktów w związku z realizacją Umowy jak również wskazanych do wykonywania Umowy poprzez zapoznanie tych osób z informacjami wskazanymi w **Załączniku nr 2.14 E do OWU**. Informacje te znajdują się również na stronie internetowej <https://www.gaz-system.pl/pl/polityka-prywatnosci/cele-i-podstawy-prawne-przetwarzania.html>

§ 16 UBEZPIECZENIE

1. Zamawiający na własny koszt zawrze Umowę ubezpieczenia wszystkich ryzyk budowy/montażu dla robót budowlanych (zwaną dalej **Umową ubezpieczenia robót budowlanych**), będących Przedmiotem niniejszej Umowy:
  - 1) na podstawie własnej Umowy Ubezpieczenia Generalnego zawartej przez Zamawiającego lub
  - 2) na podstawie indywidualnie ustalonych warunków ubezpieczenia według najlepszej wiedzy i praktyki rynku ubezpieczeniowego, dla kontraktów nie spełniających warunków Umowy Ubezpieczenia Generalnego, o której mowa w pkt. 1;
  - 3) w odniesieniu do Umów ubezpieczenia robót budowlanych zawieranych zgodnie z ust. 1 pkt 1, po zawarciu niniejszej Umowy z Wykonawcą, Zamawiający przekaze Wykonawcy (na jego życzenie) certyfikat ubezpieczeniowy wystawiony przez Ubezpieczyciela potwierdzający zawarcie Umowy ubezpieczenia robót budowlanych;
  - 4) w odniesieniu do Umów ubezpieczenia robót budowlanych zawieranych zgodnie z ust. 1 pkt 2, po zawarciu niniejszej Umowy z Wykonawcą i przed protokolarnym przekazaniem Wykonawcy terenu budowy Zamawiający przekaze Wykonawcy kopię polisy ubezpieczeniowej lub inny dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia wraz z warunkami ubezpieczenia mającymi zastosowanie do Umowy ubezpieczenia robót budowlanych;
  - 5) w **Załączniku nr 2.15 do OWU** w Tabeli nr 1 zamieszczono podstawowe informacje dotyczące Umowy Ubezpieczenia Generalnego oraz podstawowe obowiązki Ubezpieczonego w toku realizacji Umowy zawartej zgodnie z ust. 1. 3 pkt 1 wraz z Procedurą zgłoszenia szkody i jej likwidacji;
  - 6) zawarcie umowy ubezpieczenia przez Zamawiającego, o której mowa w ust. 1 w szczególności lecz nie wyłącznie w zakresie zawartych w niej wyłączeń odpowiedzialności i fransyz nie może stanowić podstawy do kierowania jakiegokolwiek roszczenia względem Zamawiającego. Kwoty udziałów własnych/ fransyz oraz szkody nie objęte ubezpieczeniem (w szczególności te przekraczające sumę ubezpieczenia, limity odpowiedzialności, sumę gwarancyjną i jej podlimity) obciążają Wykonawcę;
  - 7) zawarcie umowy ubezpieczenia robót budowlanych przez Zamawiającego, o której mowa w ust. 1 nie może być w żadnym wypadku interpretowane jako ograniczenie odpowiedzialności Wykonawcy za realizację Przedmiotu niniejszej Umowy.
2. Wykonawca w zakresie i na warunkach określonych w niniejszym paragrafie, ubezpieczy na własny koszt i zapewni ciągłość ubezpieczenia (lub spowoduje taki stan) na wszystkie podane poniżej ryzyka:
  - 1) ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności i posiadanego mienia (OC) obejmujące odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe, osobowe wyrządzone z tytułu czynów niedozwolonych oraz z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania w związku z realizacją Przedmiotu niniejszej Umowy;
  - 2) ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) obejmujące obowiązek zapłaty przez

Ubezpieczyciela określonej sumy pieniężnej na skutek doznania przez pracownika lub inną osobę wykonującą czynności pozostające w związku z realizacją Przedmiotu umowy uszczerbku na zdrowiu lub śmierci w wyniku zdarzenia, które miało miejsce na terenie budowy lub w jego sąsiedztwie;

- 3) ubezpieczenia obowiązkowe wymagane przez prawo polskie i obce (jeżeli ma zastosowanie);
- 4) w zależności od zaistniałej potrzeby, inne uzgodnione indywidualnie przez Strony;
- 5) Ubezpieczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 (Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności i posiadanego mienia (OC)), powinno spełniać minimalne wymagania Zamawiającego, określone w **Załączniku nr 2.15 do OWU** w Tabeli nr 2.

Wykonawca ma do wyboru dwie możliwości dopełnienia ww. obowiązku:

- a) przedstawić polisę własną (dedykowaną lub obrotową) spełniającą minimalne wymagania, których spełnienie zostanie potwierdzone na piśmie przez licencjonowanego brokera ubezpieczeniowego lub Ubezpieczyciela;
  - b) zawrzeć odpowiednią umowę ubezpieczenia na podstawie oferty udostępnionej Wykonawcom przez Ubezpieczyciela: Polski Gaz Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych pod adresem e-mail: zgloszenia.gazsystem@polskigaztuw.pl.
- 6) Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW), o którym mowa w pkt 2 będzie spełniało minimalne wymagania określone w **Załączniku nr 2.15** w Tabeli nr 3.
  - 7) Zamawiający zastrzega sobie prawo do weryfikacji i zatwierdzenia dokumentów ubezpieczenia, dotyczących umów ubezpieczenia, do których Wykonawca jest zobowiązany na podstawie ust. 2. Zatwierdzenia wymaga również jakakolwiek zmiana w warunkach zawartego ubezpieczenia. Zatwierdzenie powinno być dokonane przez Zamawiającego w terminie 14 dni od daty otrzymania kompletu dokumentów ubezpieczenia, które powinny być dostarczone Zamawiającemu:
    - a) w przypadku ubezpieczenia NNW - nie później niż na 7 dni przed datą przekazania Wykonawcy Terenu Budowy/ Miejsca realizacji Robót;
    - b) w przypadku ubezpieczenia OC – nie później niż na 14 dni od daty zawarcia niniejszej Umowy;
    - c) dla pozostałych ryzyk – nie później niż na 14 dni od daty zawarcia niniejszej Umowy.
  - 8) Jeżeli terminy, o których mowa w ust. 2 pkt 7) nie zostaną dotzymane lub wymagane ubezpieczenia nie zostaną zawarte albo jeśli Wykonawca w jakikolwiek sposób i stopniu pogorszy zakres i warunki ubezpieczenia bez zgody Zamawiającego, a niezależnie od tego także wtedy, gdy Wykonawca świadomie wprowadzi w błąd Zamawiającego co do istnienia lub nie warunków umów ubezpieczenia, Zamawiający ma prawo, ale nie obowiązek, samodzielnie zawrzeć stosowne umowy ubezpieczenia i odliczyć ich cenę od Wynagrodzenia;
  - 9) Wszystkie dokumenty potwierdzające zawarcie bądź przedłużenie umów ubezpieczenia wskazanych w ust. 2 łącznie z wnioskami o zawarcie umowy ubezpieczenia (o ile są wymagane) oraz polisami lub innymi dokumentami potwierdzającymi zawarcie umów ubezpieczenia oraz dowody opłacenia składki (w tym kolejnych rat składki), Wykonawca dostarczy do Zamawiającego natychmiast po zawarciu umów ubezpieczenia (w przypadku kolejnych rat składki niezwłocznie po ich opłaceniu), jednak nie później niż w terminie 7 dni, poczynwszy od upływu poprzedniego okresu ubezpieczenia;
  - 10) Obowiązek Wykonawcy do zawarcia i przedłużania ważności wymaganych ubezpieczeń nie może być w żadnym wypadku interpretowany jako ograniczenie odpowiedzialności Wykonawcy wynikającej z niniejszej Umowy;
  - 11) Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego przedstawienia informacji Zamawiającemu o wszelkich zdarzeniach, szkodach i roszczeniach zgłoszonych Ubezpieczycielowi w związku z realizowaną Umową. W szczególności Wykonawca ma obowiązek przekazywania informacji o toczących się postępowaniach związanych z likwidacją szkód, wypłaconych odszkodowaniach i zaliczkach na poczet odszkodowań (w postępowaniach prowadzonych bez udziału Zamawiającego). Na żądanie Zamawiającego Wykonawca ma obowiązek przekazać kopię pełnej dokumentacji postępowania związanego z likwidacją szkód, w tym dokumentację otrzymaną od Ubezpieczyciela.
3. Strony Umowy stosować się będą do postanowień umów ubezpieczenia, do których zawarcia obowiązana jest druga Strona, w szczególności w zakresie obowiązków informacyjnych wobec Ubezpieczyciela oraz wymagań zachowania bezpieczeństwa i zabezpieczenia wykonywanych Robót. Wykonawca zobowiązany jest również stosować się do zaleceń Ubezpieczyciela w przedmiocie stosowania środków zwiększających poziom bezpieczeństwa w trakcie realizacji Przedmiotu Umowy.
  4. Skutki uchybienia obowiązkowi i wymaganiom przewidzianych w umowach ubezpieczenia (w tym w umowach zawartych przez Zamawiającego, o których mowa w ust. 1 przez Wykonawcę lub jego podwykonawców oraz pozostałych Ubezpieczonych, na których rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia obciążają Wykonawcę. W przypadku, gdy na skutek działania lub zaniechania Wykonawcy lub jego podwykonawcy lub innego Ubezpieczonego, Ubezpieczyciel odmówi lub ograniczy należne odszkodowanie Wykonawca pokryje powstałą z tego tytułu różnicę. Niniejszy obowiązek nie podlega ograniczeniom odpowiedzialności przewidzianym w niniejszej Umowie.
  5. Roszczenia z tytułu szkód objętych ubezpieczeniem wskazanym w ust. 1 będą dochodzone od Ubezpieczyciela zgodnie z Procedurą zgłoszenia szkody i jej likwidacji wskazaną w **Załączniku Nr 2.15 do OWU**. Strony w drodze indywidualnych uzgodnień mogą podjąć decyzję o odmiennym sposobie likwidacji wybranych szkód.
  6. Niezależnie od miejsca wystąpienia szkody, szkody całkowitej lub częściowej uprawnionym do otrzymania/dysponowania odszkodowaniem z ubezpieczenia wskazanego w ust. 1 (Ubezpieczenie wszystkich ryzyk budowy/ montażu) jest Zamawiający. O ile w konkretnym wypadku nie ustalono inaczej odszkodowanie uzyskane z ubezpieczenia będzie przeznaczone wyłącznie na usunięcie skutków szkody i przywrócenie stanu sprzed jej powstania.

§ 17 PODWYKONAWCY

(Postanowienia § 17 stosuje się w zakresie w jakim w § 1 ust. 5 i 6 Umowy nie zastrzeżono osobistego wykonania Przedmiotu Umowy przez Wykonawcę)

1. Wykonawca obowiązany jest zgłosić Zamawiającemu w formie pisemnej (na formularzu zgłoszenia podwykonawcy zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 2.17 do OWU) zamiar powierzenia podwykonawcy określonego zakresu Robót, na co najmniej 30 dni przed przystąpieniem do ich wykonania. Zgłoszenie zawierać będzie:
  - 1) dane podwykonawcy pozwalające na jego jednoznaczną identyfikację, w tym co najmniej: wskazanie nazwy, siedziby, numeru NIP, numeru wpisu do właściwego rejestru/ewidencji;
  - 2) oznaczenie nazwy zadania oraz szczegółowo określony przedmiot robót budowlanych, które mają zostać powierzone podwykonawcy;
  - 3) określenie wysokości wynagrodzenia podwykonawcy, ze wskazaniem jego składników, charakteru;
  - 4) pozycję zaakceptowanego przez Zamawiającego Harmonogramu rzeczowo – finansowego, obejmującą powierzone podwykonawcy Roboty;
  - 5) projekt umowy z podwykonawcą;
  - 6) oświadczenie uzyskane od podwykonawcy potwierdzające, iż podwykonawca nie znajduje się na Liście Nierzetelnych Dostawców (LND), prowadzonej przez Zamawiającego.
2. Zamawiający uprawniony jest do żądania od Wykonawcy przedstawienia również innych informacji lub dokumentów, które uzna za celowe dla akceptacji danego podwykonawcy.
3. W sytuacji przedstawienia Zamawiającemu pisemnego zgłoszenia szczegółowego przedmiotu robót budowlanych mających podlegać wykonaniu przez podwykonawcę, Zamawiający jest uprawniony do złożenia podwykonawcy i Wykonawcy sprzeciwu wobec przedmiotowego zgłoszenia, w terminie 30 dni od dnia przedstawienia mu zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, w szczególności w sytuacji:
  - 1) nieprzedstawienia Zamawiającemu danych, o których mowa w ust. 1 lub 2;
  - 2) gdy umowa o podwykonawstwo nie będzie zawierała postanowień:
    - a) iż, podwykonawca bez uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego nie może dokonać cesji wierzytelności,
    - b) gwarantujących Zamawiającemu prawo bezpośredniego zapytania podwykonawcy o realizację przez Wykonawcę płatności wynikających z umowy podwykonawczej;
    - c) zobowiązujących podwykonawcę do zachowania poufności w zakresie co najmniej określonym w Umowie oraz do stosowania Kodeksu postępowania dla Dostawców Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.;
    - d) spójnych z Umową w zakresie: etapów wykonywania robót przez podwykonawcę, terminów odbioru robót, terminów zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia na rzecz podwykonawcy;
  - 3) gdy umowa o podwykonawstwo będzie zawierała postanowienia zwiększające odpowiedzialność Zamawiającego za zapłatę wynagrodzenia za wykonanie robót, w szczególności wynagrodzenia wyższego za poszczególne rodzaje robót wykonywanych przez podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę niż wynagrodzenie przewidziane w Umowie za te Roboty;
  - 4) gdy podwykonawca znajduje się na Liście Nierzetelnych Dostawców.
4. Złożenie przez Zamawiającego sprzeciwu wobec wykonywania robót budowlanych przez podwykonawcę nie ma wpływu na prawa i obowiązki Stron, w tym w szczególności nie stanowi okoliczności wyłączającej odpowiedzialność Wykonawcy z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy ani nie uprawnia Wykonawcy do wstrzymania wykonania Przedmiotu Umowy.
5. Wykonawca zobowiązany jest zgłaszać Zamawiającemu każdą zmianę podwykonawcy, zakresu powierzanych mu robót budowlanych oraz treści zawartej z nim umowy. Postanowienia ust. 1-2 stosuje się odpowiednio.
6. Zgłoszenia oraz sprzeciw, o których mowa w ust. 1-3, wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
7. Wykonawca przedłoży Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia, jednakże nie później niż na 7 dni przed dniem skierowania podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy do realizacji robót budowlanych.
8. Wykonawca za wszelkie działania i zaniechania podwykonawców ponosić będzie odpowiedzialność jak za działania i zaniechania własne. Wykonawca odpowiadać będzie również za wszelkie wady w wykonanych przez podwykonawcę Robotach lub dokumentacji.
9. W sytuacji zmiany albo rezygnacji ze zgłoszonego podwykonawcy, na którego potencjał Wykonawca powoływał się w toku postępowania o udzielenie zamówienia w celu wykazania spełnienia warunków udziału w nim, Wykonawca będzie obowiązany wykazać Zamawiającemu, iż proponowany nowy podwykonawca albo Wykonawca samodzielnie spełnia warunki udziału w tym postępowaniu, w stopniu nie mniejszym niż wówczas wymagany.
10. Ocena spełniania warunków przez innego podwykonawcę lub samodzielnie przez Wykonawcę odbywać się będzie na dzień, w którym wpłynął do Zamawiającego wniosek Wykonawcy o dokonanie zmian w zakresie podwykonawstwa.
11. Wykonawca zobowiąże podwykonawcę do zachowania poufności w zakresie co najmniej określonym w Umowie oraz do stosowania „Kodeksu Postępowania dla Dostawców Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.” oraz „Broszury informacyjnej dla Wykonawców”.
12. Powyższe postanowienia stosuje się odpowiednio w przypadku zgłoszenia robót budowlanych Zamawiającemu bezpośrednio przez podwykonawcę.
13. Wszelkie postanowienia odnoszące się do podwykonawców mają odpowiednie zastosowanie do dalszych podwykonawców.
14. Powyższe postanowienia nie naruszają przepisów art. 647¹ § 1-5 kodeksu cywilnego.
15. Wykonawca zobowiązany jest do przedkładania Zamawiającemu aktualnej listy zatwierdzonych podwykonawców w ciągu 7 dni od dnia zatwierdzenia podwykonawcy przez Zamawiającego, zgodnie ze wzorem stanowiącym **Załącznik**

nr 2.16 do OWU.

§ 18 POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Wykonawca obowiązany jest:

- 1) do dokonania zgłoszenia lub uzyskania przed przystąpieniem do realizacji Robót ostatecznych decyzji administracyjnych wydanych na rzecz Wykonawcy/Zamawiającego w zakresie ochrony środowiska, jeżeli ich zgłoszenie lub uzyskanie jest wymagane dla realizacji Przedmiotu Umowy oraz dostarczenia do Zamawiającego przed przystąpieniem do Robót kopii ww. zgłoszeń lub decyzji własnych i podwykonawców (np. zgłoszeń/pozwoleń wodnoprawnych, zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów, zezwoleń na odstępowanie od zakazów obowiązujących do niektórych gatunków chronionych lub zakazów obowiązujących na obszarach chronionych) poza przekazanymi przez Zamawiającego, o ile będą wymagane w związku z realizacją Przedmiotu Umowy;
- 2) do przekazywania do zaopiniowania i zatwierdzenia przez Zamawiającego wniosków o uzyskanie na rzecz Zamawiającego decyzji, o których mowa w pkt 1 (przed przekazaniem ich do właściwego organu) oraz przekazania do zaopiniowania uzyskanych decyzji przed ich uprawomocnieniem;
- 3) przed oddaniem zadania będącego Przedmiotem Umowy do użytkowania, do uzyskania na rzecz Zamawiającego pozwoleń lub zgłoszeń, obowiązujących w zakresie ochrony środowiska w związku z eksploatacją instalacji lub elementu sieci gazowej (np. pozwolenie zintegrowane, pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, pozwolenie na wytworzenie odpadów, pozwolenie wodnoprawne, zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych i inne), jeżeli mają zastosowanie. Operaty i dokumentację niezbędną do uzyskania tych decyzji Wykonawca przekazuje Zamawiającemu do zaopiniowania przed złożeniem ich do właściwego organu. Uzyskane decyzje, przed uprawomocnieniem Wykonawca przekazuje Zamawiającemu do zaopiniowania;
- 4) do posiadania odpowiednich środków zapobiegających rozprzestrzenianiu się zanieczyszczeń środowiska podczas wykonywania Przedmiotu Umowy (np. sorbenty, wanny ociekowe, środki neutralizujące lub pochłaniające ewentualne wycieki i zanieczyszczenia lub ograniczające ich rozprzestrzenianie się);
- 5) do informowania Zamawiającego o zdarzeniach, mających wpływ na środowisko (incydenty, szkody w środowisku);
- 6) w przypadku wystąpienia kontroli organu właściwego w zakresie ochrony środowiska u Wykonawcy, do natychmiastowego powiadomienia osób nadzorujących Umowę z ramienia Zamawiającego o terminie i zakresie planowanej kontroli, wynikach kontroli oraz obowiązkach nałożonych na Wykonawcę w drodze wydanego postanowienia. Wykonawca jest odpowiedzialny za realizację postanowień, będących wynikiem kontroli ww. organów zewnętrznych w miejscu prowadzenia Robót, jeśli błędy i uchybienia wystąpiły z jego winy;
- 7) do dokumentowania realizacji wymagań, wynikających z decyzji, zgód i uzgodnień administracyjnych z zakresu ochrony środowiska. Dowody z realizacji wymagań Wykonawca przekazuje na bieżąco do Zamawiającego, a także umieszcza w dokumentacji zadania oraz przekazuje Zamawiającemu wraz z dokumentacją odbiorową;
- 8) w przypadku poboru wód powierzchniowych lub podziemnych lub wprowadzania ścieków do wód lub ziemi przy wykonywaniu prób hydraulicznych:
  - a) do przeprowadzenia badań wody, jaka ma być wykorzystana do prób oraz przeprowadzenia badań wytworzonych ścieków, jeżeli będą wprowadzane do środowiska (np. rzeki). Ścieki po próbie hydraulicznej przed odprowadzeniem do środowiska, powinny spełniać wymagania rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych). Zakres badań powinien obejmować wskaźniki określone w pozwoleniu wodnoprawnym oraz wskaźniki: BZT₅, ChZT, zawiesina ogólna oraz suma chlorków i siarczanów (Cl+SO₄);
  - b) Wykonawca zapewni pobieranie próbek oraz wykonanie pomiarów przez akredytowane laboratorium w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności oraz zapewni stosowanie przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 maja 2011 r. – Prawo o miarach;
  - c) do prowadzenia pomiarów ilości pobranej wody i wprowadzanych ścieków;
  - d) do przekazywania po każdej przeprowadzonej próbie hydraulicznej, wyników badań i informacji o ilości pobranej wody powierzchniowej lub podziemnej i wprowadzonych do wód lub do ziemi ścieków do Zamawiającego w terminie 5 dni od dnia zakończenia pomiaru. Informacja o rzeczywistej ilości pobranej wody oraz wprowadzonych ścieków powinna być określona w m³/s (Q max) oraz m³;
  - e) w przypadku wykorzystania do prób hydraulicznych wody innej niż powierzchniowa lub podziemna lub przekazania ścieków po próbach hydraulicznych do oczyszczalni ścieków, Wykonawca zobowiązany jest do przekazania Zamawiającemu informacji o pochodzeniu wody wykorzystanej do prób oraz dokumentu potwierdzającego przekazanie ścieków uprawnionemu odbiorcy w ciągu 5 dni roboczych od dnia zakończenia próby;
- 9) do pokrycia Zamawiającemu lub osobom trzecim wszelkich szkód (w tym kar i grzywien), w związku z naruszeniem przez Wykonawcę postanowień Umowy oraz przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (zwanej dalej: „Ustawą o odpadach”) i ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz przepisów wykonawczych do tych ustaw.

2. Zasady postępowania z odpadami:

- 1) Wykonawca jest wytwórcą i właścicielem - z zastrzeżeniem pkt 2) poniżej - odpadów powstałych podczas wykonywania Przedmiotu Umowy i w myśl Ustawy o odpadach, na nim spoczywa obowiązek zagospodarowania we własnym zakresie i na własny koszt powstałych odpadów;
- 2) Wykonawca jest wytwórcą odpadów stanowiących złom, powstałych podczas wykonywania Przedmiotu Umowy. Właścicielem odpadów stanowiących złom, jest Zamawiający. Zasady rozliczenia sprzedaży złomu pomiędzy Wykonawcą a Zamawiającym określa punkt 8 poniżej;
- 3) Wszystkie koszty oraz opłaty, związane z zagospodarowaniem odpadami powstałymi w związku z wykonaniem Przedmiotu Umowy, ponosi Wykonawca;
- 4) Wykonawca w trakcie realizacji Robót jest zobowiązany do:
  - a) selektywnej zbiórki odpadów;
  - b) zachowania w należyłym stanie miejsca magazynowania odpadów, w szczególności zabezpieczenia odpadów przed rozprzestrzenianiem się;
  - c) oznakowania miejsc magazynowania odpadów;
  - d) magazynowania i zagospodarowania odpadów w sposób zgodny z wymaganiami obowiązującej Ustawy o odpadach (np. zakazuje się zakopywania, spalania, wylewania, gromadzenia odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych);
- 5) Wykonawca jako wytwórca odpadów:
  - a) oświadcza, że posiada wszelkie wymagane prawem decyzje/zezwoleń oraz wpis do rejestru „Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami” (BDO) uprawniające go do gospodarowania odpadami, wytworzonymi w trakcie realizacji Przedmiotu Umowy (jeżeli są wymagane) i zobowiązuje się do posiadania tych decyzji/zezwoleń przez cały okres realizacji Przedmiotu Umowy;
  - b) zobowiązuje się do przekazywania odpadów tylko podmiotom, posiadającym stosowne zezwolenia/decyzje w zakresie gospodarowania odpadami oraz wpis do rejestru „Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami” (BDO);
  - c) w przypadku wytworzenia małej ilości odpadów może zagospodarować te odpady we własnym zakresie, zgodnie z obowiązującą ustawą o odpadach;
  - d) przekaże Zamawiającemu:
    - i. kopie Kart Przekazania Odpadów, jeśli odpady zostały przekazane podmiotom, o których mowa w punkcie b).
    - ii. lub w wypadku, o którym mowa w punkcie c), oświadczenia o zagospodarowaniu odpadu przez Wykonawcę we własnym zakresie. Wzór oświadczenia stanowi **Załącznik nr 2.18 do OWU**. Dokumenty, o których mowa w niniejszym punkcie należy dołączyć do dokumentacji odbiorowej;
  - e) w przypadku obiektów Zamawiającego, posiadających pozwolenie zintegrowane, Wykonawca zobowiązany jest do dostarczenia kopii kart przekazania odpadów na bieżąco osobie wskazanej w § 7 ust. 1 Umowy;
- 6) W przypadku korzystania przez Wykonawcę z usług podwykonawców Wykonawca oświadcza, że posiadać oni będą decyzje i zezwolenia, o których mowa w pkt 5) lit. a) w okresie realizacji Przedmiotu Umowy;
- 7) Wykonawca zobowiązany jest do zagospodarowania odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- 8) Zasady rozliczenia sprzedaży złomu pomiędzy Wykonawcą, Zamawiającym a odbiorcą odpadu:
  - a) podstawą do rozliczenia złomu jest wykaz rzeczowy i ilościowy składników majątku Zamawiającego, które stanowić będą odpad w postaci złomu, który zawiera Opis Przedmiotu Zamówienia lub Dokumentacja Projektowa, o których to dokumentach mowa w § 1 ust. 2 i 3 Umowy;
  - b) W przypadku braku wykazu, o którym mowa powyżej w lit. a) , Wykonawca przeprowadzi i przedłoży do akceptacji Zamawiającego inwentaryzację elementów stanowiących odpad w postaci złomu **na załączniku nr 2.19 do OWU**;
  - c) złom zostanie dostarczony przez Wykonawcę, przy nadzorze (np. w formie bezpośredniego udziału) przedstawiciela Zamawiającego, nie później niż na 14 dni przed odbiorem końcowym do punktu skupu złomu. Wykonawca jako przekazujący odpad, wystawi kartę przekazania odpadu (KPO);
  - d) Wykonawca dostarczy Zamawiającemu kopię karty przekazania odpadu, o której mowa w lit. c) - oraz wystawiony przez odbiorcę odpadu na Zamawiającego dokument potwierdzający zewnętrzne przyjęcie towaru (PZ), zawierający dane o ilości, rodzaju i wartości przyjętego złomu, w terminie do 5 dni od przekazania złomu do punktu skupu;
  - e) dokumenty, o których mowa w lit. d) stanowią podstawę do wystawienia przez Zamawiającego na rzecz odbiorcy odpadu faktury VAT za sprzedaż złomu;
  - f) w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wystawienie przez odbiorcę złomu dokumentu PZ na Wykonawcę. W takim wypadku Wykonawca dostarczy Zamawiającemu kopię karty przekazania odpadu, o której mowa w lit. c) oraz wystawiony przez odbiorcę odpadu na Wykonawcę dokument potwierdzający zewnętrzne przyjęcie towaru (PZ), zawierający dane o ilości, rodzaju i wartości przyjętego złomu, w terminie do 5 dni od przekazania złomu do punktu skupu;
  - g) po przekazaniu przez Wykonawcę dokumentów, o których mowa w lit. f) Strony podpiszą protokół z odzysku materiałów — złomu, którego wzór stanowi **Załącznik nr 2.20 do OWU**;
  - h) podpisany protokół bez uwag, o którym mowa w punkcie g) stanowi podstawę do wystawienia przez Zamawiającego na rzecz Wykonawcy faktury VAT za sprzedaż złomu;
  - i) sprzedaż złomu może nastąpić wyłącznie uprawnionemu podmiotowi;
  - j) złomowane elementy, co do których zachodzi obawa, iż mogą być przedmiotem dalszego obrotu gospodarczego w formie nieprzetworzonej, należy przed dostarczeniem do uprawnionego odbiorcy, doprowadzić do stanu, nie pozwalającego na dalsze używanie zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem.

3. Zasady magazynowania materiałów i substancji:
Wykonawca może magazynować na terenie Zamawiającego niezbędne materiały lub substancje potrzebne do wykonania Robót, tylko w miejscach wyznaczonych, zabezpieczonych przed przedostaniem się do kanalizacji, do gleby lub do wód powierzchniowych i podziemnych, uzgodnionych z osobą odpowiedzialną za nadzorowanie wykonania Przedmiotu Umowy z ramienia Zamawiającego.
4. Warunki korzystania z mediów:
  - 1) zabrania się Wykonawcy samowolnego poboru mediów na terenie Zamawiającego lub w trakcie realizacji Robót w jego imieniu, bez uprzedniego pisemnego uzgodnienia warunków poboru z Zamawiającym;
  - 2) Wykonawca, który w trakcie realizacji Przedmiotu Umowy wytworzy ścieki bytowo-gospodarcze, powinien zagospodarować je we własnym zakresie i na własny koszt, przedstawiając na tę okoliczność właściwe oświadczenie o sposobie zagospodarowania, w tym np. kopię dokumentu przyjęcia ścieków przez uprawnionego odbiorcę lub kopię umowy na odbiór ścieków, chyba że Wykonawca posiada uzgodnienie korzystania z zaplecza sanitarnego Zamawiającego.
5. Montaż, serwisowanie i konserwacja urządzeń lub systemów ochrony przeciwpożarowej zawierających substancje kontrolowane lub fluorowane gazy cieplarniane (o ile stanowią element Przedmiotu Umowy):
  - 1) Wykonawca obowiązany jest do spełniania wymagań określonych w:
    - a) Ustawie z dnia 15 maja 2015r. o substancjach zubażających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych;
    - b) Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie minimalnego wyposażenia technicznego, procedur oraz systemu dokumentowania czynności przy prowadzeniu działalności, polegającej na instalowaniu, konserwacji lub serwisowaniu, naprawie lub likwidacji urządzeń, zawierających fluorowane gazy cieplarniane;
    - c) Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 7 grudnia 2017 r w sprawie minimalnego wyposażenia technicznego odpowiedniego dla wykonywania czynności objętych certyfikatem dla personelu w zakresie fluorowanych gazów cieplarnianych i substancji kontrolowanych.
  - 2) Wykonawca zapewni, że podmiot oraz jego personel wykonujący instalację, konserwację lub serwisowanie, kontrole szczelności, naprawy i likwidację urządzeń lub systemów ochrony przeciwpożarowej lub systemów wykrywania wycieków posiada aktualny certyfikat dla przedsiębiorstwa i personelu, wydany przez właściwą jednostkę certyfikującą. Wykonawca przed przystąpieniem do realizacji Robót przedłoży Zamawiającemu aktualne certyfikaty;
  - 3) Wykonawca zapewni aby dla nowo montowanych urządzeń (np. klimatyzacja, systemy p.poż., pompy ciepła) zawierających co najmniej 3 kg substancji kontrolowanych lub co najmniej 5 ton ekwiwalentu CO₂ fluorowanych gazów cieplarnianych założone zostały w Centralnym Rejestrze Operatorów Urządzeń i Systemów Ochrony Przeciwpożarowej: „Karta Urządzenia” i/lub „Karta Systemu Ochrony Przeciwpożarowej”;
  - 4) Wykonawca w dokumentacji odbiorowej, dla nowo montowanych urządzeń zamieszcza kopie „Karty Urządzenia” lub „Karty Systemu Ochrony Przeciwpożarowej” i dokumentację urządzeń lub instalacji zawierających substancje kontrolowane lub fluorowane gazy cieplarniane – f-gazy;
  - 5) Wykonawca odpowiada za dokonanie stosownych wpisów w kartach, o której mowa w ust. 3;
  - 6) Zamawiający wymaga, aby nowo montowane urządzenia posiadały etykiety spełniające wymagania rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2068 z dnia 17 listopada 2015r. ustanawiające, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 517/2014, formę etykiet dla produktów i urządzeń zawierających fluorowane gazy cieplarniane;
  - 7) W terminie do 5 dni od dnia przeprowadzenia czynności, o których mowa w pkt 2) Wykonawca dostarczy Zamawiającemu protokół z ich wykonania;
  - 8) Wpisy do Karty Urządzenia i/lub Karty Systemu Ochrony Przeciwpożarowej w Centralnym Rejestrze Operatorów Urządzeń i Systemów Ochrony Przeciwpożarowej są dokonywane w terminie 15 dni roboczych od dnia przeprowadzenia czynności, o których mowa w pkt 2).
6. Efektywność energetyczna systemów ogrzewania, klimatyzatorów i urządzeń chłodniczych (o ile stanowią element Przedmiotu Umowy):
  - 1) Wykonawca zobowiązany jest do dokonania oceny efektywności energetycznej systemów ogrzewania, klimatyzatorów i urządzeń chłodniczych na podstawie zapisów Ustawy z dnia 29 sierpnia 2014r. o charakterystyce energetycznej budynków;
  - 2) Wykonawca realizujący kontrolę systemu ogrzewania i systemu klimatyzacji w budynku obowiązany jest do posiadania i przedstawienia Zamawiającemu w terminie 5 dni przed realizacją Robót:
    - a) uprawnień budowlanych w specjalności instalacyjnej lub potwierdzenia kwalifikacji wymaganych przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń wytwarzających, przetwarzających, przesyłających i zużywających ciepło oraz innych urządzeń energetycznych;
    - b) wpisu do wykazu osób uprawnionych do kontroli systemu ogrzewania lub systemu klimatyzacji prowadzonego przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii;
  - 3) Osoba dokonująca kontroli zobowiązana jest do sporządzenia protokołu z kontroli z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, w którym prowadzony jest centralny rejestr charakterystyki energetycznej budynków oraz do przekazania osobie zlecającej kontrolę, protokołów z kontroli w postaci papierowej opatrzonych numerem nadanym w systemie teleinformatycznym., w terminie 10 dni od dnia dokonania kontroli.
7. Zasady stosowania środków ochrony roślin przez Wykonawcę (o ile znajduje zastosowanie):
  - 1) pracownik Wykonawcy stosujący w związku z realizacją Przedmiotu Umowy środki ochrony roślin musi posiadać ukończone szkolenie z zakresu stosowania tych środków;
  - 2) aktualne zaświadczenie o ukończeniu szkolenia Wykonawca musi przedłożyć Zamawiającemu w terminie 5 dni przed rozpoczęciem Robót;

- 3) Wykonawca musi dostarczyć Zamawiającemu karty charakterystyki i etykiety stosowanych środków ochrony roślin 5 dni przed rozpoczęciem Robót;
- 4) Wykonawca realizujący Roboty z zastosowaniem środka ochrony roślin zobowiązany jest stosować środki znajdujące się w Rejestrze Środków Ochrony Roślin, prowadzonym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nieprzetworzone oraz zgodnie z informacjami zawartymi na etykiecie produktu;
- 5) po wykonaniu zabiegu Wykonawca zobowiązany jest do przekazania kopii dokumentacji dotyczącej zastosowanych środków ochrony roślin zawierającej: nazwę stosowanego środka ochrony roślin, datę i czas stosowania, zastosowaną dawkę, obszar, na którym zastosowano środek ochrony roślin.
8. Zasady postępowania z drewnem po wycince realizowanej na terenach, do których Zamawiający posiada tytuł prawny (o ile znajduje zastosowanie):
  - 1) usunięcie drzew musi być realizowane zgodnie z warunkami zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów, jeśli zostało ono wydane;
  - 2) drewno pochodzące z wycinki, o którym mowa w zezwoleniu stanowi własność Zamawiającego i zostanie ono zagospodarowane zgodnie z wolą Zamawiającego.
  - 3) drewno, pochodzące z wycinki, nie wymagające uzyskania zezwolenia stanowi odpad Wykonawcy. Zasady postępowania z odpadami określa punkt 2. niniejszego paragrafu.
9. Zobowiązuje się Wykonawcę do zapoznania z Deklaracją Środowiskową Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Deklaracja znajduje się na internetowej stronie GAZ – SYSTEM S.A. <http://www.gaz-system.pl/>.

§ 19 KARY UMOWNE

1. Zważywszy na znaczenie Przedmiotu Umowy w działalności Zamawiającego, Strony uzgadniają, iż kary umowne mają na celu zapewnienie efektywnej i terminowej realizacji zobowiązań Wykonawcy (funkcja prewencyjna i stymulacyjna kary umownej) oraz mają na celu wynagrodzenie Zamawiającemu wszelkich uszczerbków związanych z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązań, także mających charakter niemajątkowy (funkcja kompensacyjna kary umownej). Zgodnie z tymi założeniami została określona wysokość zastrzeżonych w Umowie kar umownych, co Wykonawca akceptuje. W związku z tym, Zamawiający ma prawo obciążyć Wykonawcę poniższymi karami umownymi w następujących przypadkach i wysokościach:
  - 1) za każdy rozpoczęty dzień zwłoki ponad termin zakończenia realizacji Przedmiotu Umowy określony w § 2 ust. 2 Umowy, w wysokości 0,1 % wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 2 Umowy;
  - 2) za każdy rozpoczęty dzień zwłoki ponad termin zakończenia realizacji Przedmiotu Umowy określony w § 2 ust. 2 Umowy i zwłokę w dokonaniu odbioru technicznego w terminie określonym w § 2 ust. 3 pkt 2 Umowy, w wysokości 0,2 % wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 2 Umowy. W przypadku wystąpienia zdarzenia wskazanego w zdaniu pierwszym postanowienia określonego w pkt 1 powyżej nie stosuje się;
  - 3) za zwłokę w usunięciu wad stwierdzonych w okresie rękojmi lub gwarancji w terminach wyznaczonych przez Zamawiającego, w wysokości 0,1 % wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 2 Umowy, za każdy rozpoczęty dzień zwłoki;
  - 4) o ile ma zastosowanie, za zwłokę w przeprowadzeniu przeglądu gwarancyjnego w okresie gwarancji jakości, w wysokości 0,1% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust.2 Umowy, za każdy rozpoczęty dzień zwłoki;
  - 5) o ile ma zastosowanie, za zwłokę w wykonaniu czynności serwisowych, w wysokości 0,1% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 2 Umowy, za każdy rozpoczęty dzień zwłoki;
  - 6) za naruszenie postanowień Umowy w zakresie zachowania poufności, o których mowa w § 12 OWU 10 000,00 zł (dziesięć tysięcy złotych), za każdy przypadek takiego naruszenia;
  - 7) za naruszenie postanowień Umowy w zakresie ochrony danych osobowych, o których mowa w § 15 OWU, w wysokości 20 000,00 zł (dwadzieścia tysięcy złotych), za każdy przypadek takiego naruszenia;
  - 8) za odstąpienie od Umowy przez którąkolwiek ze Stron z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, w wysokości 20% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 2 Umowy; w przypadku gdy takie odstąpienie dotyczy konkretnego Zadania - o ile w ramach Umowy przewidziano więcej niż jedno Zadanie – kara umowna będzie naliczona w wysokości 20% wynagrodzenia brutto należnego za Zadanie, którego dotyczy odstąpienie;
  - 9) za zwłokę w przekazaniu Harmonogramu rzeczowo-finansowego, w terminie, o którym mowa w § 4 ust. 3 pkt 3 OWU lub jego zaktualizowanej wersji w terminie, o którym mowa w § 4 ust. 3 pkt 3 lit. b OWU w wysokości 200,00 zł (dwieście złotych). W przypadku nieprzekazania Harmonogramu rzeczowo-finansowego we właściwym terminie, kary zostaną naliczone po wpływie wniosku o płatność końcową za oddanie Przedmiotu Umowy;
  - 10) za zwłokę w przekazaniu lub każdorazowy brak raportu miesięcznego, w terminie o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 4 OWU w wysokości 300,00 zł (trzysta złotych), z zastrzeżeniem, że Zamawiający przewiduje karę umowną za zwłokę w przekazaniu raportu lub brak raportu odpowiednio w przypadku, gdy Wykonawca nie wyśle raportu na żaden z adresów e-mailowych wskazanych w §4 ust. 2 pkt 4 Umowy lub Zamawiający nie otrzyma raportu przesyłanego pocztą tradycyjną na adres Oddziału Zamawiającego bądź złożonego w kancelarii w siedzibie Oddziału. W przypadku nieprzekazania raportu miesięcznego we właściwym terminie, kary zostaną naliczone po wpływie wniosku o płatność końcową za oddanie Przedmiotu Umowy;
  - 11) za dopuszczenie do wykonywania robót budowlanych stanowiących część Przedmiotu Umowy innego podmiotu niż podwykonawca, na zawarcie umowy z którym Zamawiający wyraził zgodę na zasadach określonych w § 17 OWU, lub co do którego Zamawiający zgłosił sprzeciw, w wysokości 5 000,00 zł (pięć tysięcy złotych) za każdy stwierdzony przypadek;
  - 12) za przedstawienie Zamawiającemu nieprawdziwych danych dotyczących podwykonawcy lub zakresu realizowanych przez niego robót budowlanych lub treści zawartej z nim umowy - w wysokości 5.000,00 zł (pięć tysięcy złotych) za każdy taki przypadek;

- 13) za naruszenie postanowień Umowy w zakresie ubezpieczenia, o których mowa w § 16 ust. 2 pkt 7 lub 9 OWU, w wysokości 200,00 zł (dwieście złotych) za każdy dzień zwłoki w terminie wskazanym w § 16 ust. 2 pkt 7 lub 9 OWU;
- 14) w przypadku naruszenia zasad bezpieczeństwa, o których mowa w „Informacji o zasadach bezpieczeństwa w ruchu osobowym i pojazdów obowiązujących w Operatorze Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.”, stanowiącej **załącznik nr 2 do Umowy**, przez Wykonawcę, jego pracowników lub osoby działające na jego zlecenie lub w jego interesie, bez względu na podstawę prawną związku tych osób z Wykonawcą:

- a) za wniesienie na teren obiektów Spółki broni i amunicji w wysokości 1.500 zł za każdy przypadek naruszenia;
- b) za przebywanie na terenie obiektu Spółki w stanie wskazującym na spożycie alkoholu lub w stanie nietrzeźwości oraz pod wpływem środków odurzających lub substancji psychotropowych w wysokości 1.500 zł za każdy przypadek naruszenia;
- c) za przekazanie przepustki osobowej innej osobie, wypuszczenie osoby na swoją przepustkę osobową lub wykorzystywanie przepustki innej osoby w wysokości 1.500 zł za każdy przypadek naruszenia;
- d) za niezwrócenie przepustki na zasadach określonych w informacji w wysokości 500 zł za każdy przypadek naruszenia;
- e) za naruszenie zasad ruchu drogowego obowiązujących na terenie obiektów Spółki w wysokości 500 zł za każdy przypadek naruszenia;
- f) za przekazanie kluczy do pomieszczeń, budynków i obiektów nieuprawnionej osobie, lub wykorzystywanie kluczy przez nieuprawnioną osobę w wysokości 500 zł za każdy przypadek naruszenia;
- g) za naruszenie zasad dotyczących fotografowania, filmowania, nagrywania dźwięku i szkicowania na terenie obiektów Spółki w wysokości 1.500 zł za każdy przypadek naruszenia;

W przypadku powtórnego naruszenia zasad wskazanych w pkt 14 przez tą samą osobę Zamawiającemu poza prawem do naliczenia kary umownej przysługuje prawo do cofnięcia lub ograniczenia prawa wstępu lub wjazdu na teren obiektów Spółki w stosunku do tej osoby.

W przypadku gdy Zamawiający dopuszcza wykonanie części Robót przez podwykonawców Wykonawcy powyższe postanowienia mają zastosowanie również do podwykonawców, pracowników podwykonawcy oraz osób działających na zlecenie lub w interesie podwykonawców bez względu na podstawę prawną związku tych osób z podwykonawcą, a w przypadku naruszenia wskazanych wyżej zasad przez te osoby Zamawiający ma prawo obciążyć Wykonawcę wskazanymi wyżej karami.

- 15) za naruszenia zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych opisanych w Załączniku nr 1 – Taryfikator wykroczeń – do Procedury wymagań bhp dla wykonawców oraz gości (załącznik nr 1.10 do OPZ), w przypadkach i wysokościach tam wskazanych.
2. Wykonawca jest w zwłocie, jeśli powstałe opóźnienie w realizacji obowiązków Wykonawcy, jest następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność. Obowiązek właściwego udokumentowania i wykazania, że Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za wystąpienie opóźnień leży po stronie Wykonawcy.
3. Termin płatności naliczonej kary umownej wynosi 14 dni od daty doręczenia noty obciążeniowej.
4. Zamawiający ma prawo potrącać naliczone kary umowne z wynagrodzenia należnego Wykonawcy, na co Wykonawca wyraża zgodę.
5. Zamawiający ma prawo zatrzymać odpowiednią część należnego Wykonawcy wynagrodzenia na poczet zabezpieczenia kar umownych należnych Zamawiającemu.
6. Zamawiającemu przysługuje prawo dochodzenia odszkodowania uzupełniającego, przewyższającego wysokość zastrzeżonych w Umowie kar umownych, na zasadach ogólnych Kodeksu cywilnego.
7. Zapłata kary umownej przez Wykonawcę lub potrącenie przez Zamawiającego kwoty kary umownej z płatności należnej Wykonawcy nie zwalnia Wykonawcy z obowiązków i zobowiązań wynikających z Umowy.
8. Łączna wysokość kar umownych przysługujących Zamawiającemu na podstawie Umowy nie może przekroczyć 20% wartości Wynagrodzenia brutto wskazanego w § 3 ust. 2 Umowy.

§ 20 ODSTĄPIENIE OD UMOWY

1. Odstąpienie od Umowy lub jej części musi nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności i zawierać podstawę odstąpienia wraz z uzasadnieniem. Odstąpienie od Umowy lub jej części przez Zamawiającego w razie zaistnienia którejkolwiek z przesłanek opisanych w następnych ustępach będzie skuteczne z dniem doręczenia Wykonawcy pisemnego oświadczenia o odstąpieniu. Złożenie oświadczenia o odstąpieniu od Umowy lub jej części może nastąpić w terminie wskazanym w § 8 ust. 4 Umowy od powzięcia przez Zamawiającego wiadomości o okolicznościach, w oparciu o które dokonuje odstąpienia od Umowy lub jej części lecz nie później niż w terminie 2 lat od upływu terminu określonego w § 2 ust. 2 Umowy.
2. Zamawiającemu przysługuje prawo do odstąpienia od Umowy lub jej części (również części Umowy dotyczącej konkretnego Zadania o ile w ramach Umowy realizowane jest więcej niż jedno Zadanie) w następujących sytuacjach:
- 1) jeżeli Wykonawca jest w zwłocie z rozpoczęciem lub realizacją Robót tak bardzo, że nie jest prawdopodobne aby zdołał je ukończyć w umówionym terminie;
  - 2) jeżeli Wykonawca prowadzi Roboty w sposób wadliwy lub sprzeczny z Umową, pomimo bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego pisemnie Wykonawcy przez Zamawiającego na zmianę sposobu wykonywania Robót;
  - 3) jeżeli Wykonawca wykona Roboty z istotnymi wadami, które nie nadają się do usunięcia lub jeżeli z okoliczności wynika, że Wykonawca nie zdoła ich usunąć w odpowiednim terminie lub upłynął już czas wyznaczony do ich usunięcia;
  - 4) jeżeli Wykonawca bez uzasadnionej przyczyny przerwał wykonywanie Przedmiotu Umowy na okres dłuższy niż 7 dni i pomimo dodatkowego pisemnego wezwania Zamawiającego nie podjął go w okresie 7 dni od dnia doręczenia

- Wykonawcy dodatkowego wezwania lub gdy łączny okres nieuzasadnionych przerw w realizacji Przedmiotu Umowy przekroczy 30 dni;
- 5) gdy naliczone kary umowne osiągną maksymalny limit wskazany w Umowie;
  - 6) gdy nastąpi rozwiązanie przedsiębiorstwa Wykonawcy, Wykonawca złoży wniosek restrukturyzacyjny dotyczący postępowania układowego lub sanacyjnego, zostanie otwarta likwidacja Wykonawcy lub zostanie wydany nakaz zajęcia majątku Wykonawcy, a rodzaj lub wartość zajętego majątku Wykonawcy mogą zagrozić terminowi realizacji Umowy lub mieć negatywny wpływ na jej realizację;
  - 7) gdy zwłoka Wykonawcy w wykonaniu Przedmiotu Umowy wynosi 4 tygodnie;
  - 8) (dotyczy o ile w § 5 ust. 5 Umowy zaznaczono X w polu „jest zobowiązany”) gdy Wykonawca nie dostarczy lub nie będzie utrzymywał zabezpieczenia należytego wykonania Umowy zgodnie z Umową;
  - 9) w przypadku naruszenia przez Wykonawcę jakiegokolwiek istotnego postanowienia Umowy oraz bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego mu na usunięcie naruszenia;
  - 10) gdy Wykonawca podzleca jakkolwiek część Przedmiotu Umowy, co do której Zamawiający nałożył na Wykonawcę obowiązek osobistej realizacji;
  - 11) gdy Wykonawca dokonał zmiany albo rezygnacji z podwykonawcy będącego podmiotem, na którego zasoby Wykonawca powoływał się w celu wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu, w sytuacji, gdy Wykonawca nie wykaże Zamawiającemu, iż proponowany inny podwykonawca lub Wykonawca samodzielnie spełnia ww. warunki w stopniu nie mniejszym niż wymagane na etapie postępowania o udzielenie zamówienia;
  - 12) w innych przypadkach wskazanych w Umowie.
3. Niezależnie od powyższego, Zamawiający uprawniony jest do odstąpienia od Umowy lub jej części w terminie wskazanym w § 8 ust. 4 Umowy od powzięcia przez Zamawiającego wiadomości o okolicznościach, w oparciu o które dokonuje odstąpienia od Umowy lub jej części lecz nie później niż w terminie 2 lat od upływu terminu określonego w § 2 ust. 2 Umowy w zakresie poszczególnych etapów Umowy określonych w Harmonogramie rzeczowo - finansowym lub w części Umowy dotyczącej konkretnego Zadania o ile w ramach Umowy realizowane jest więcej niż jedno Zadanie, jeżeli:
- 1) realizacja Umowy w tej części okaże się niemożliwa lub znacznie utrudniona z uwagi na nieuzyskanie wymaganych zgód właścicieli gruntów lub pozwoleń/uzgodnień administracyjnych;
  - 2) ujawnią się względy techniczne lub organizacyjne, czy też inne nieprzewidziane wcześniej okoliczności, które niecelowym lub niemożliwym czynią realizację Przedmiotu Umowy w danej części.
4. W przypadku odstąpienia od Umowy lub jej części, ustala się następujące zasady postępowania:
- 1) Wykonawca powinien natychmiast wstrzymać i zabezpieczyć roboty zgodnie ze sztuką budowlaną;
  - 2) w terminie 21 dni od dnia odstąpienia Strony dokonają komisyjnie inwentaryzacji Robót wstrzymanych lub wykonanych (w przypadku, gdyby z jakichkolwiek powodów Wykonawca nie przystąpił do inwentaryzacji, wtedy inwentaryzacja zostanie dokonana wyłącznie przez Zamawiającego), po czym Wykonawca zabezpieczy Teren budowy i przekaze go Zamawiającemu w terminie wskazanym przez Zamawiającego;
  - 3) Strony dokonają odbioru należycie wykonanej części Przedmiotu Umowy w terminie nie dłuższym niż 35 dni od dnia odstąpienia;
  - 4) koszt zabezpieczenia robót oraz zabezpieczenia Terenu budowy obciąża Stronę, z której przyczyn odstąpiono od Umowy, a jeśli nastąpiło to z uwagi na siłę wyższą, koszty poniesie Strona odstępująca od Umowy;
  - 5) Zamawiającemu będą przysługiwać uprawnienia wynikające z gwarancji i rękojmi w związku z wykonanym przez Wykonawcę zakresem Przedmiotu Umowy, przy czym okres gwarancji i rękojmi rozpocznie swój bieg od daty odstąpienia od Umowy;
  - 6) Zamawiający nabywa prawo własności przekazanych mu egzemplarzy Utworów oraz autorskie prawa majątkowe i prawa zależne do sporządzanych do dnia odstąpienia Utworów w zakresie wskazanym w Umowie i w ramach wynagrodzenia wskazanego w punkcie poniżej;
  - 7) Zamawiający będzie zobowiązany jedynie do zapłaty wynagrodzenia za zakres Przedmiotu Umowy zrealizowany zgodnie z Umową. Odstąpienie spowoduje proporcjonalne zmniejszenie wysokości należnego Wykonawcy wynagrodzenia ryczałtowego proporcjonalnie do zaawansowania Robót, zgodnie z zaakceptowanym przez Zamawiającego protokołem z inwentaryzacji robót (zaawansowania Robót do dnia odstąpienia);
  - 8) w przypadku odstąpienia przez Zamawiającego od Umowy w zakresie obejmującym dany etap, przed przystąpieniem do jego realizacji, wynagrodzenie Wykonawcy ulegnie zmniejszeniu o wartość etapu według Harmonogramu rzeczowo-finansowego, powiększoną o proporcjonalną część płatności końcowej;
  - 9) w odniesieniu do materiałów/urządzeń dotychczas niewykorzystanych w ramach realizacji Umowy, za które Zamawiający zrealizował zapłatę, Zamawiającemu w terminie 21 dni od dnia odstąpienia, służy prawo złożenia względem Wykonawcy oświadczenia, które materiały/urządzenia przechodzą na własność Zamawiającego. Przyjmuje się, że poprzez złożenie oświadczenia, o którym mowa w zdaniu pierwszym niniejszego punktu, przeniesienie na Zamawiającego własności wskazanych przez Zamawiającego materiałów/urządzeń, następuje z dniem odstąpienia. W odniesieniu do materiałów/urządzeń, które przechodzą na własność Zamawiającego, bieg terminu rękojmi i gwarancji jakości zaczyna się począwszy od daty odstąpienia od Umowy. W zakresie materiałów/urządzeń, w stosunku do których Zamawiający nie złożył oświadczenia, o którym mowa w zdaniu pierwszym niniejszego punktu, ich właścicielem pozostaje Wykonawca i jest on zobowiązany w terminie 35 dni od dnia odstąpienia, do zwrotu Zamawiającemu kwoty stanowiącej równowartość ich zakupu (wg. rachunków lub faktur zakupowych);
  - 10) niezwłocznie po dokonaniu inwentaryzacji Wykonawca usunie z Terenu budowy sprzęt, zaplecze budowy, materiały/urządzenia, które nie przechodzą na własność Zamawiającego. Rzeczy nieusunięte przez Wykonawcę Zamawiający usunie lub zabezpieczy na koszt i ryzyko Wykonawcy.
5. W przypadku odstąpienia od Umowy lub jej części z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego odpowiednie zastosowanie mają postanowienia ust. 4 powyżej, przy czym Wykonawcy przysługuje wyłącznie prawo do:
- 1) Wynagrodzenia za zakres Przedmiotu Umowy zrealizowany zgodnie z Umową;

- 2) żądania aby Zamawiający odkupił od Wykonawcy, po cenach zakupu, zakupione i dostarczone na Teren budowy materiały lub urządzenia, jeśli ich zakup był konieczny dla realizacji Przedmiotu Umowy, czas zakupu uzasadniony Harmonogramem rzeczowo - finansowym, a których Wykonawca nie może wykorzystać do realizacji innych robót. Na poczet ceny materiałów i urządzeń zalicza się kwoty zapłacone przez Zamawiającego w ramach płatności częściowych. Przeniesienie własności następuje z dniem odstąpienia.
6. W przypadku odstąpienia od Umowy lub jej części z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy odpowiednie zastosowanie mają postanowienia ust. 4 powyżej, przy czym:
  - 1) Zamawiający nie będzie zobowiązany do zapłaty za zamówione lub zakupione przez Wykonawcę materiały/urządzenia, choćby zostały one przywiezione na Teren budowy, chyba że zażąda przeniesienia na niego własności wskazanych materiałów/urządzeń. Wówczas Zamawiający odkupi od Wykonawcy wskazane materiały/urządzenia po cenach ich nabycia przez Wykonawcę. Na poczet ceny materiałów/urządzeń zalicza się kwoty zapłacone przez Zamawiającego w ramach całości lub części etapu obejmującego dostawę tych materiałów/urządzeń. Przeniesienie własności następuje z dniem odstąpienia;
  - 2) Zamawiający będzie miał prawo żądać od Wykonawcy usunięcia dotychczas wykonanej części Robót w zakresie nieodebranym i żądania doprowadzenia Terenu budowy, na którym były one prowadzone, do stanu sprzed zawarcia Umowy;
  - 3) należycie wykonane Roboty, w tym należycie wbudowane materiały/urządzenia, przechodzą z dniem odstąpienia na własność Zamawiającego.
7. W przypadku odstąpienia od Umowy lub jej części z przyczyn, za które nie odpowiada, żadna ze Stron:
  - 1) Zamawiający będzie zobowiązany jedynie do zapłaty Wynagrodzenia za Roboty zrealizowane zgodnie z Umową;
  - 2) należycie wykonane Roboty, w tym należycie wbudowane materiały, urządzenia, przechodzą z dniem odstąpienia na własność Zamawiającego;
  - 3) Zamawiający nie będzie zobowiązany do zapłaty za zamówione lub zakupione przez Wykonawcę materiały/urządzenia choćby zostały one przywiezione na Teren budowy, chyba że zażąda przeniesienia na niego własności wskazanych materiałów/urządzeń. Wówczas Zamawiający odkupi od Wykonawcy wskazane materiały/urządzenia po cenach ich nabycia przez Wykonawcę;
  - 4) żadna ze Stron nie będzie uprawniona do zgłaszania roszczeń odszkodowawczych z tego tytułu, przy czym nie uchybia to prawu do zgłaszania roszczeń z innych tytułów wynikających z Umowy.

§ 21 SIŁA WYŻSZA

1. Siła wyższa oznacza takie nadzwyczajne przypadki lub zdarzenia, które są poza kontrolą i są niezawinione przez żadną ze Stron, których nie można przewidzieć ani uniknąć, a które zaistnieją po podpisaniu Umowy i staną się przeszkodą w realizacji zobowiązań umownych. Zdarzenie może zostać uznane za działanie siły wyższej tylko wtedy gdy jego skala i zasięg są znaczne, a jego wpływ na realizację Umowy jest realny i znaczny. Zdarzenia o ograniczonym zasięgu i niewielkim wpływie na realizację Przedmiotu Umowy nie stanowią przypadku siły wyższej co nie wyklucza zastosowania innych postanowień Umowy.
2. Zdarzeniami siły wyższej mogą być w szczególności:
  - 1) wojny oraz inne działania zbrojne, inwazyjne, działania terrorystyczne, mobilizacje lub embarga;
  - 2) promieniowanie radioaktywne lub skażenie przez radioaktywność od paliwa jądrowego lub odpadów jądrowych, ze spalania paliwa jądrowego, radioaktywnych toksycznych materiałów wybuchowych oraz innych niebezpiecznych właściwości wszelkich wybuchowych zespołów nuklearnych składników;
  - 3) rebelia, rewolucja, powstanie, przewrót wojskowy lub cywilny, lub wojna domowa;
  - 4) trzęsienie ziemi, powódź, pożar, huragany, tornada, burze tropikalne lub inne klęski żywiołowe (ogłoszone przez stosowne władze).
3. Strajki uważane będą za siłę wyższą, jeżeli będą to strajki generalne (w całym kraju) lub całych gałęzi przemysłu i jeśli zostaną ogłoszone w danym kraju zgodnie z obowiązującymi tam przepisami o rozwiązywaniu sporów zbiorowych z wyłączeniem strajków umiejscowionych jedynie u Wykonawcy, czy jego podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy, lub też umiejscowionych tylko u Zamawiającego.
4. Wystąpienie i zakończenie wydarzeń spowodowanych siłą wyższą, zostanie zakomunikowane Stronie drugiej natychmiast, nie później niż w ciągu 14 dni od daty zaistnienia lub ustąpienia działania siły wyższej.
5. Strona informująca o zaistnieniu siły wyższej jest zobowiązana wykazać fakt wystąpienia siły wyższej oraz określić jej przyczyny oraz zasięg i konsekwencje dla realizacji Umowy.
6. Strona, która przekazała pisemne powiadomienie, zgodnie z wymogami jak w ust. 5 powyżej, będzie zwolniona z zobowiązań lub dotrzymania terminu swoich zobowiązań tak długo jak długo będzie trwało to zdarzenie lub jego skutki. Termin realizacji wzajemnych zobowiązań będzie stosownie przedłużony o czas trwania zdarzenia lub jego skutków.
7. Strona dotknięta działaniem siły wyższej podejmie stosowne wysiłki dla zminimalizowania jej skutków i wznowi realizację Umowy niezwłocznie jak tylko będzie to możliwe.
8. Za opóźnienia wynikłe z wydarzeń spowodowanych siłą wyższą żadna ze Stron nie może żądać odszkodowania, rekompensaty lub udziału w naprawie szkód.
9. Czas trwania siły wyższej lub jej skutków może być czasem zawieszenia Umowy. Zawieszenie może dotyczyć całości lub części obowiązków umownych Stron, w zależności od skali, zasięgu oraz wpływu siły wyższej na realizację Umowy lub jej części. Zawieszenie realizacji całości lub części Umowy wymaga złożenia zgodnego oświadczenia Stron, złożonego pod rygorem nieważności w formie pisemnej. Jeżeli zawieszenie trwa dłużej niż 90 dni, tj. jeżeli, okoliczności siły wyższej lub jej skutki trwają przez okres dłuższy niż 90 dni i jeżeli nie osiągnięto stosownego w tej kwestii porozumienia, to każda ze Stron ma prawo do odstąpienia od Umowy w terminie 150 dni od dnia wystąpienia siły wyższej. Prawo do odstąpienia od Umowy wygasa po ustaniu skutków siły wyższej.

§ 22 ROZSTRZYGANIE SPORÓW

1. W przypadku zaistnienia sporu na tle lub w związku z realizowaniem lub interpretacją Umowy, Strony podejmą w dobrej wierze inicjatywę w celu jego polubownego rozwiązania (czego nie należy rozumieć jako zapisu na sąd polubowny).
2. W przypadku, gdy polubowne rozstrzygnięcie sporu się nie powiedzie, Strony wyrażają zgodę rozstrzygnąć zaistniały spór w postępowaniu przed sądem powszechnym właściwym miejscowo dla siedziby Oddziału Zamawiającego wskazanego w Umowie.
3. Wystąpienie lub zaistnienie sporu, dotyczącego Umowy, nie zwalnia Strony od obowiązku dotrzymania zobowiązań, wynikających z Umowy.
4. W przypadku nieważności lub bezskuteczności jednego lub więcej postanowień Umowy, Strony podejmą negocjacje w celu zastąpienia nieważnego postanowienia innym, niepodważalnym prawnie postanowieniem, które możliwie najwierniej odda zamierzony cel nieważnego postanowienia.
5. W razie sprzeczności treści Umowy z Załącznikami decydujące znaczenie ma treść Umowy.

§ 23 ZMIANA UMOWY

1. Dopuszcza się możliwość dokonania istotnych zmian postanowień Umowy w stosunku do treści Oferty, na podstawie której dokonano wyboru Wykonawcy, w szczególności w przypadku zaistnienia jednej z poniżej wskazanych okoliczności i w zakresie określonym w ust. 2-4.
2. Zamawiający dopuszcza dokonanie zmiany Umowy w zakresie terminu realizacji Przedmiotu Umowy w następujących przypadkach:
  - 1) gdy wystąpią niekorzystne warunki atmosferyczne uniemożliwiające prowadzenie robót budowlanych, przeprowadzenie prób, sprawdzeń lub dokonywanie odbiorów;
  - 2) gdy wystąpią opóźnienia w dokonaniu określonych czynności lub ich zaniechanie przez właściwe organy administracji publicznej, które nie są następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność Wykonawca;
  - 3) gdy wystąpią opóźnienia w wydawaniu decyzji, zezwoleń, uzgodnień itp., do wydania których są zobowiązane właściwe organy administracji publicznej na mocy przepisów prawa, jeżeli opóźnienie to przekroczy okres, przewidziany w przepisach prawa, w którym w/w orzeczenia powinny zostać wydane oraz opóźnienie to nie jest następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność Wykonawca;
  - 4) jeżeli wystąpi brak możliwości realizacji Robót z powodu niedopuszczenia do ich wykonywania przez uprawniony organ lub nakazania ich wstrzymania przez uprawniony organ, z przyczyn niezależnych od Wykonawcy;
  - 5) jeżeli wystąpi brak możliwości wykonywania Robót z powodu działania organów administracji publicznej;
  - 6) jeżeli nastąpią udokumentowane opóźnienia realizacji Umowy będące skutkiem prowadzenia prac archeologicznych, występowania niewybuchów lub niewypałów;
  - 7) gdy zaistnieją warunki geologiczne, geotechniczne lub hydrologiczne odbiegające w sposób istotny od przyjętych w Dokumentacji Przetargowej, na podstawie której realizowany jest Przedmiot Umowy;
  - 8) gdy wystąpią odmienne od przyjętych w Dokumentacji Przetargowej warunki terenowe, w tym istnienie niezainwentaryzowanych lub błędnie zainwentaryzowanych sieci, instalacji lub innych obiektów;
  - 9) gdy zaistnieją sytuacje, będące następstwem okoliczności leżących po stronie Zamawiającego, w szczególności wstrzymanie robót przez Zamawiającego, konieczność realizacji zamówień dodatkowych lub realizacji zamówień zamiennych;
  - 10) gdy ujawnią się w trakcie wykonywania przedmiotu zamówienia wady w Dokumentacji Przetargowej zgłoszone przez Wykonawcę stosownie do postanowień § 10 ust. 6 OWU;
  - 11) gdy nastąpi konieczność wprowadzenia do Przedmiotu Umowy i do Dokumentacji Przetargowej zmian, o których mowa w ust. 3;
  - 12) gdy wystąpią trudności w zakresie wejścia na teren nieruchomości właścicieli, użytkowników wieczystych lub innych podmiotów posiadających tytuł prawny do gruntu, na którym ma być realizowany Przedmiot Umowy (np. brak zgody właścicieli, użytkowników wieczystych lub innych podmiotów posiadających tytuł prawny do nieruchomości);
  - 13) gdy wystąpią problemy formalno-prawne, związane z uzyskaniem prawa do Terenu budowy;
  - 14) zmiany przepisów prawa, norm lub regulacji wewnętrznych Zamawiającego istotnych dla terminu realizacji Robót;
  - 15) z innych przyczyn zewnętrznych niezależnych od Zamawiającego oraz Wykonawcy, skutkujących niemożliwością prowadzenia Robót.
- W przypadku wystąpienia którejkolwiek z okoliczności, wymienionych w niniejszym ustępie, termin wykonania Umowy może ulec odpowiedniemu przedłużeniu o czas niezbędny do zakończenia wykonywania jej przedmiotu w sposób należyty, nie dłużej jednak niż o okres trwania tych okoliczności lub ich skutków.
3. Zamawiający dopuszcza możliwość dokonania zmian w Umowie w zakresie materiałów, parametrów technicznych, technologii wykonania robót budowlanych, sposobu i zakresu wykonania Przedmiotu Umowy w następujących przypadkach:
  - 1) gdy wystąpi sytuacja niedostępności na rynku materiałów lub urządzeń wskazanych w Dokumentacji Przetargowej lub SWZ, spowodowana zaprzestaniem produkcji lub wycofaniem z rynku tych materiałów lub urządzeń;
  - 2) gdy wystąpi konieczność zastosowania materiałów lub urządzeń pozwalających na zaoszczędzenie kosztów eksploatacji wykonanego Przedmiotu Umowy lub umożliwiających uzyskanie lepszej jakości Robót;
  - 3) gdy zajdzie konieczność zrealizowania Przedmiotu Umowy przy zastosowaniu innych rozwiązań technicznych lub materiałowych, w szczególności ze względu na zmiany obowiązującego prawa, zmiany regulacji wewnętrznych

- obowiązujących u Zamawiającego bądź zmiany okoliczności, mających wpływ na pracę systemu przesyłowego;
- 4) gdy wystąpią odmienne od przyjętych w Dokumentacji Przetargowej warunki terenowe, w tym istnienie niezainwentaryzowanych lub błędnie zainwentaryzowanych sieci, instalacji lub innych obiektów;
  - 5) gdy zajdzie konieczność zrealizowania jakiegokolwiek części Robót, objętej Przedmiotem Umowy, przy zastosowaniu odmiennych rozwiązań technicznych lub technologicznych, niż wskazane w Dokumentacji Przetargowej, a wynikających ze stwierdzonych wad tej dokumentacji lub zmiany stanu prawnego w oparciu, o który je przygotowano, gdyby zastosowanie przewidzianych rozwiązań groziło niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przedmiotu Umowy;
  - 6) gdy wystąpią warunki geologiczne, geotechniczne lub hydrologiczne odbiegające w sposób istotny od przyjętych w Dokumentacji Przetargowej, rozpoznania terenu w zakresie znalezisk archeologicznych, występowania niewybuchów lub niewypałów, które mogą skutkować w świetle dotychczasowych założeń niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem Przedmiotu Umowy.
4. Pozostałe przestanki zmiany:
- 1) w przypadku rezygnacji przez Zamawiającego z części zakresu Przedmiotu Umowy Zamawiający określi, które Roboty odbiera oraz ustali w oparciu o zakres zamówienia i wynagrodzenie, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy należne Wykonawcy wynagrodzenie za wykonane Roboty z zastrzeżeniem, iż Zamawiający zapłaci za wszystkie spełnione świadczenia oraz udokumentowane koszty, które Wykonawca poniósł w związku z wynikającymi z Umowy planowanymi świadczeniami. Rezygnacja z części zakresu Przedmiotu Umowy przez Zamawiającego nie może przekroczyć 30 % wynagrodzenia, określonego w § 3 ust. 1 Umowy. Zmniejszenie zakresu Umowy spowoduje proporcjonalne zmniejszenie wysokości należnego Wykonawcy wynagrodzenia ryczałtowego proporcjonalnie do zaawansowania Robót, zgodnie z zaakceptowanym przez Zamawiającego protokołem z inwentaryzacji Robót (zaawansowania Robót);
  - 2) w przypadku rezygnacji przez Zamawiającego z zakresu Przedmiotu Umowy obejmującego dany etap wynikający z Harmonogramu rzeczowo-finansowego, przed przystąpieniem do jego realizacji, wynagrodzenie Wykonawcy ulegnie zmniejszeniu o wartość tego etapu według Harmonogramu rzeczowo-finansowego powiększoną o proporcjonalną część płatności końcowej, z zastrzeżeniem, że rezygnacja nie może przekroczyć 30% wartości wynagrodzenia określonego w § 3 ust. 1 Umowy;
  - 3) gdy zajdzie konieczność wprowadzenia zmiany sposobu rozliczenia Umowy lub dokonywania płatności na rzecz Wykonawcy;
  - 4) gdy wystąpi kolizja z planowanymi lub równolegle prowadzonymi przez Zamawiającego lub inne podmioty inwestycjami, powodująca uniemożliwienie lub znaczne utrudnienie w prowadzeniu Robót objętych Przedmiotem Umowy (w takim przypadku zmiany w Umowie zostaną ograniczone do zmian koniecznych powodujących uniknięcie lub usunięcie kolizji);
  - 5) gdy zaistnieje inna, niemożliwa do przewidzenia w momencie zawarcia Umowy okoliczność prawna, ekonomiczna lub techniczna bądź inna przyczyna zewnętrzna niezależna od Wykonawcy, skutkująca brakiem możliwości należytego wykonania Umowy;
  - 6) gdy zajdzie konieczność powierzenia Wykonawcy Robót, nieobjętych Przedmiotem Umowy, a koniecznych dla jego prawidłowej realizacji, których Wykonawca działając z należytą starannością nie był w stanie przewidzieć przy zawieraniu Umowy, wskazanych w § 7 ust. 7-8 OWU. W takim przypadku Zamawiający przewiduje możliwość zwiększenia wynagrodzenia należnego z tytułu realizacji Umowy na zasadach określonych w § 7 ust. 7-14, z wyłączeniem § 7 ust. 9 OWU;
  - 7) gdy zajdzie okoliczność wskazana w § 7 ust. 9 OWU a łączna wartość Umowy wraz ze zmianami jest niższa niż progi unijne oraz łączna wartość zmian jest niższa od 15% wartości wynagrodzenia netto określonego w § 3 ust. 1 Umowy;
  - 8) zmiany przepisów prawa, norm lub regulacji wewnętrznych Zamawiającego, o ile zmiany te będą miały wpływ na sposób realizacji Umowy.
5. Ponadto, Zamawiający dopuszcza dokonanie zmian nieistotnych Umowy. Zmianę uznaje się za istotną, jeżeli:
- 1) zmienia ogólny charakter Umowy, w stosunku do charakteru Umowy w pierwotnym brzmieniu;
  - 2) zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:
    - a) zmiana wprowadza warunki, które, gdyby były zastosowane w postępowaniu, to wzięliby lub mogliby wziąć w nim udział inni wykonawcy lub przyjęto by oferty innej treści;
    - b) zmiana narusza równowagę ekonomiczną Stron Umowy na korzyść Wykonawcy w sposób nieprzewidziany pierwotnie w Umowie;
    - c) w sposób znaczny rozszerza lub zmniejsza zakres świadczeń i zobowiązań wynikających z Umowy;
    - d) polega na zastąpieniu Wykonawcy, nowym wykonawcą w innych przypadkach niż wskazane poniżej:
      - i. jeżeli taka możliwość została przewidziana w postanowieniach umownych, lub
      - ii. w wyniku sukcesji, wstępując w prawa i obowiązki Wykonawcy, w następstwie przejęcia, połączenia, podziału, przekształcenia, upadłości, restrukturyzacji, dziedziczenia lub nabycia dotychczasowego Wykonawcy lub jego przedsiębiorstwa, o ile nowy Wykonawcy spełnia warunki udziału w postępowaniu, nie zachodzą wobec niego podstawy wykluczenia oraz nie pociąga to za sobą innych istotnych zmian Umowy, lub
      - iii. w wyniku przejęcia przez zamawiającego zobowiązań Wykonawcy względem jego podwykonawców.
6. Wszystkie powyższe postanowienia stanowią katalog zmian, na które Zamawiający może wyrazić zgodę. Nie stanowią jednocześnie zobowiązania do wyrażenia takiej zgody. Wymienione powyższe możliwości wprowadzenia zmian są uprawnieniem a nie obowiązkiem Zamawiającego.
7. Strona inicjująca zmianę Umowy, zobowiązana jest złożyć drugiej Stronie wniosek w terminie 14 dni od zaistnienia danej

prześlanki, zawierający co najmniej opis okoliczności, uzasadniających taką zmianę oraz wpływ wnioskowanej zmiany na termin lub sposób wykonania Przedmiotu Umowy. Strona inicjująca zmianę zobowiązana jest przedstawić drugiej Stronie projekt aneksu wraz z projektem zaktualizowanego harmonogramu realizacji zadania. W przypadku zmiany dotyczącej wynagrodzenia, Wykonawca zobowiązany jest wraz z wnioskiem przedłożyć kalkulację kosztów, mających wpływ na przedmiotową zmianę.

8. Wykonawca powołując się na wystąpienie okoliczności, mogących skutkować zmianą Umowy, zobowiązany jest udokumentować ich pojawienie się przedstawiając w tym celu stosowaną dokumentację, w tym w szczególności dokumentację techniczną i projektową, polecenia, opinie, ekspertyzy, zaświadczenia, protokoły, analizy sporządzone w szczególności przez podmioty badawcze, naukowe lub kwalifikowane podmioty jak np. rzeczoznawcy budowlani, geolodzy, geodeci, projektanci, właściwy instytut meteorologiczny, gospodarki wodnej, melioracji, a także korespondencję z innymi podmiotami, zaświadczenia organów administracji, odpisy wniosków o wydanie decyzji, zezwoleń i uzgodnień wraz z prezentatą właściwego urzędu, opisy decyzji, zezwoleń, uzgodnień, opinii właściwych organów, zaświadczenia właściwych organów.
9. W przypadku zmiany terminu realizacji Umowy, niewynikającej z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy i konieczności dalszego wykonywania przewidzianego w Umowie obowiązku zawierania i utrzymywania ciągłości umów ubezpieczenia, a także zabezpieczenia należytego wykonania umowy, Zamawiający przewiduje możliwość zwiększenia wynagrodzenia należnego z tytułu realizacji Umowy o niezbędne i szczegółowo udokumentowane dodatkowe koszty poniesione bezpośrednio w celu wykonywania wymienionego obowiązku.
10. Nie stanowią zmian istotnych Umowy i nie wymagają aneksu:
  - 1) zmiana danych określonych w komparycji, a nie dotyczących zmiany formy prawnej Strony oraz jej przekształcenia podmiotowego;
  - 2) danych rejestrowych, będących następstwem sukcesji uniwersalnej po jednej ze stron Umowy;
  - 3) zmiana danych związanych z obsługą administracyjno-organizacyjną Umowy;
  - 4) zmian numerów telefonów, adresów email i adresów do korespondencji, rachunków bankowych oraz danych osobowych osób wyznaczonych przez Strony do kontaktu oraz koordynowania realizacji Umowy.

Jeżeli Umowa nie stanowi inaczej, powyższe zmiany dla swej skuteczności wymagają zawiadomienia drugiej Strony w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 24 ZABEZPIECZENIE NALEŻYTEGO WYKONANIA UMOWY

(Postanowienia § 24 stosuje się o ile w § 5 ust. 5 Umowy zaznaczono X w polu „jest zobowiązany”)

1. Zabezpieczenie ustanowione na podstawie § 5 ust. 5 Umowy Wykonawca zobowiązany jest utrzymywać w okresie do dnia upływu okresu rękojmi i gwarancji jakości, zgodnie z zasadami określonymi w ustępach poniższych.
2. Część stanowiąca 70% wartości zabezpieczenia zostanie zwrócona Wykonawcy w terminie 30 dni od dnia wykonania Przedmiotu Umowy i uznania go przez Zamawiającego za należyte wykonanie.
3. Część stanowiąca 30% kwoty zabezpieczenia Wykonawca będzie zobowiązany utrzymywać w ramach zabezpieczenia należytego wykonania Przedmiotu Umowy przez okres rękojmi i gwarancji jakości. Zostanie ono zwrócone Wykonawcy w terminie do 15 dni po upływie okresu rękojmi lub gwarancji, pod warunkiem, że Zamawiający nie skorzystał z ww. zabezpieczenia na pokrycie swoich roszczeń z tytułu rękojmi ani gwarancji.
4. W wypadku, gdy zabezpieczenie będzie miało charakter niepieniężny, w tym w szczególności, gdy będzie nim gwarancja bankowa, ubezpieczeniowa lub poręczenie udzielane przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, będzie ono miało charakter nieodwołalny, bezwarunkowy, płatny na pierwsze żądanie. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy (inne niż depozyt pieniężny) i jego zmiana, muszą być, co do zasady zgodne ze wzorem stanowiącym **Załącznik nr 2.21 do OWU**, a projekt Zabezpieczenia należytego wykonania umowy i jego zmiany musi być uprzednio zatwierdzony przez Zamawiającego.
5. W przypadku planowanej zmiany terminu realizacji Przedmiotu umowy, Wykonawca będzie zobowiązany, bez dodatkowego wezwania ze strony Zamawiającego, do odpowiedniego przedłużenia ważności zabezpieczenia należytego wykonania Umowy lub wniesienia nowego zabezpieczenia na okres wynikający z przedłużenia terminu realizacji Przedmiotu umowy, z zastrzeżeniem ust. 8 niniejszego paragrafu. Powyższe stanowi warunek konieczny podpisania przez Strony aneksu do Umowy.
6. W przypadku wystąpienia przez Wykonawcę z żądaniem zmiany sposobu zabezpieczenia roszczeń Zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy, dotychczasowe zabezpieczenie zostanie wydane lub zwrócone Wykonawcy w terminie 10 dni od ustanowienia na rzecz Zamawiającego oraz dostarczenia Zamawiającemu zabezpieczenia należytego wykonania Umowy w innej formie. Zmiana formy zabezpieczenia następuje z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia i bez zmniejszania jego wysokości.
7. Zamawiającemu przysługuje prawo zaspokojenia swoich roszczeń z zabezpieczenia w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przez Wykonawcę Przedmiotu Umowy, w tym w szczególności roszczeń o zapłatę kar umownych, zapłatę wynagrodzenia na rzecz podwykonawców i dalszych podwykonawców, zapłatę odszkodowania za nienależyte wykonanie Przedmiotu Umowy, roszczeń z tytułu rękojmi lub gwarancji oraz pokrycie kosztów wykonania zastępczego.
8. Zabezpieczenie wnoszone w pieniądzu Wykonawca wpłaci przelewem na rachunek bankowy wskazany przez Zamawiającego. Za zgodą Zamawiającego, w przypadku jeżeli okres obowiązywania umowy, jest dłuższy niż rok, zabezpieczenie może być tworzone przez potrącenie z należności za częściowo wykonany przez Wykonawcę Przedmiot Umowy, które Zamawiający dokonuje na rachunek bankowy, w tym samym dniu, w którym dokonuje zapłaty pierwszej faktury (pierwszych faktur), z zastrzeżeniem iż w dniu zawarcia Umowy Wykonawca jest obowiązany wnieść co najmniej

- 30 % kwoty, o której mowa w § 5 ust. 5 Umowy.
9. W przypadku wniesienia wadium w pieniądzu Wykonawca może wyrazić zgodę na zaliczenie wadium na poczet zabezpieczenia.
  10. Jeżeli okres na jaki ma zostać wniesione zabezpieczenie przekracza 5 lat, Wykonawca wnosi zabezpieczenie w pieniądzu na cały ten okres, a zabezpieczenie w innej formie Wykonawca wnosi na okres nie krótszy niż 5 lat, z jednoczesnym zobowiązaniem Wykonawcy do przedłużenia zabezpieczenia lub wniesienia nowego zabezpieczenia na kolejne okresy.
  11. W przypadku nieprzedłużenia lub niewniesienia nowego zabezpieczenia przez Wykonawcę najpóźniej na 30 dni przed upływem terminu ważności dotychczasowego zabezpieczenia wniesionego w innej formie niż w pieniądzu, Zamawiający zmienia formę na zabezpieczenie w pieniądzu, poprzez wypłatę kwoty z dotychczasowego zabezpieczenia.
  12. Wypłata, o której mowa w ust. 11, następuje nie później niż w ostatnim dniu ważności dotychczasowego zabezpieczenia.
  13. Zamawiający zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu wraz z odsetkami, wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy Wykonawcy.
  14. W przypadku Wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie Zamówienia, gwarancja bankowa lub, ubezpieczeniowa lub poręczenia udzielone przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości winne obejmować swoją treścią zobowiązanie solidarne wszystkich Wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia (zobowiązanych z tytułu gwarancji lub rękojmi).

§ 25 OCHRONA BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE AGRESJI NA UKRAINĘ

1. Wykonawca oświadcza i zapewnia, że nie jest:
  - 1) podmiotem, wobec którego zachodzą okoliczności, o których mowa w Artykule 5k ust. 1 lit. a) – c) Rozporządzenia Rady (UE) Nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U.UE.L.2014.229.1) zmienionego Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/576 z dnia 8 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 833/2014 dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U.UE.L.2022.111.1);
  - 2) podmiotem, który został wymieniony w wykazach określonych w Rozporządzeniu Rady (WE) 765/2006 (Dz.U.UE.L.2006.134.1) i Rozporządzeniu Rady (UE) 269/2014 (Dz.U.UE.L.2014.78.6) albo wpisany na listę na podstawie decyzji w sprawie wpisu na listę rozstrzygającej o zastosowaniu środka, o którym mowa w art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz.U. Nr 2022, poz. 835 z 15.04.2022 r.);
  - 3) podmiotem, którego beneficjentem rzeczywistym w rozumieniu ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2022 r. poz. 593 i 655) jest osoba wymieniona w wykazach określonych w Rozporządzeniu Rady (WE) 765/2006 i Rozporządzeniu Rady (UE) 269/2014 albo wpisana na listę lub będąca takim beneficjentem rzeczywistym od dnia 24 lutego 2022 r., o ile została wpisana na listę na podstawie decyzji w sprawie wpisu na listę rozstrzygającej o zastosowaniu środka, o którym mowa w art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego;
  - 4) podmiotem, którego jednostką dominującą w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, 2105 i 2106) jest podmiot wymieniony w wykazach określonych w rozporządzeniu 765/2006 i rozporządzeniu 269/2014 albo wpisany na listę lub będący taką jednostką dominującą od dnia 24 lutego 2022 r., o ile został wpisany na listę na podstawie decyzji w sprawie wpisu na listę rozstrzygającej o zastosowaniu środka, o którym mowa w art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego;
2. Wykonawca oświadcza i zapewnia, że przy realizacji zamówienia nie będzie posługiwał się podwykonawcami (w tym dalszymi podwykonawcami) i nie będzie polegać na zdolnościach lub sytuacji podmiotu udostępniającego, wobec których zachodzą okoliczności, o których mowa w Artykule 5k ust. 1 Rozporządzenia Rady (UE) Nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U.UE.L.2014.229.1) zmienionego Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/576 z dnia 8 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 833/2014 dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U.UE.L.2022.111.1), jeżeli tym podmiotom przypadnie lub przypaść ma łącznie ponad 10% wynagrodzenia netto, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy lub wobec których zachodzi co najmniej jedna z okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4 powyżej.
3. Wykonawca nie może posługiwać się podwykonawcami (w tym dalszymi podwykonawcami) i polegać na zdolnościach lub sytuacji podmiotu udostępniającego, w razie zaistnienia okoliczności i spełnienia warunków, o których mowa w Artykule 5k ust. 1 Rozporządzenia Rady (UE) Nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie zmienionego Rozporządzeniem Rady (UE) 2022/576 z dnia 8 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 833/2014 dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie, jeżeli tym podmiotom przypadnie lub przypaść ma łącznie ponad 10% wynagrodzenia netto, o którym mowa w § 3 ust. 1 Umowy. W przypadku powierzenia realizacji Przedmiotu Umowy lub jego części takiemu podwykonawcy, Wykonawca zobowiązany jest wyłączyć go z realizacji Przedmiotu Umowy w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego i zastąpić go innym podwykonawcą lub zrealizować

zakres powierzony podwykonawcy siłami własnymi.

4. Zamawiający jest uprawniony do obciążenia Wykonawcy następującymi karami umownymi:
  - 1) 2% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 2 Umowy, za każdy przypadek zająścia wobec Wykonawcy jednej z okoliczności, o których mowa w ust. 1 powyżej;
  - 2) 1% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 2 Umowy, za każdy przypadek zająścia wobec podmiotu udostępniającego jedną z okoliczności, o których mowa w ust. 2 powyżej;
  - 3) 1% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 2 Umowy, za każdy przypadek powierzenia przez Wykonawcę realizacji Przedmiotu Umowy lub jego części podwykonawcy (w tym dalszemu podwykonawcy), którego dotyczą okoliczności, o których mowa w ust. 2 powyżej;
  - 4) 1% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 2 Umowy, za każdy przypadek niewyłączenia przez Wykonawcę z realizacji Przedmiotu Umowy lub jego części podwykonawcy (w tym dalszemu podwykonawcy lub dostawcy), którego dotyczą okoliczności, o których mowa w ust. 3 powyżej;
  - 5) 0,05% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w § 3 ust. 2 Umowy, za każdy dzień zwłoki w wyłączeniu przez Wykonawcę z realizacji Przedmiotu Umowy lub jego części podwykonawcy (w tym dalszemu podwykonawcy), którego dotyczą okoliczności, o których mowa w ust. 3 powyżej.
5. Zamawiającemu przysługuje prawo do odstąpienia od Umowy następujących sytuacjach:
  - 1) w przypadku zająścia wobec Wykonawcy jednej z okoliczności, o których mowa w ust. 1 powyżej;
  - 2) w przypadku niewyłączenia przez Wykonawcę z realizacji zamówienia podwykonawcy (w tym dalszego podwykonawcy), w przypadku, o którym mowa w ust. 3 powyżej.
6. Do odstąpienia od Umowy postanowienia §20 Umowy stosuje się odpowiednio.
7. Postanowienia niniejszego paragrafu nie naruszają pozostałych postanowień Umowy.

§ 26 CYBERBEZPIECZEŃSTWO

1. Niniejszy ustęp stosuje się o ile w § 1 ust. 8 pkt 1 Umowy zaznaczono X w polu „TAK”.
  - 1) Wykonawca realizujący zadania na rzecz Zamawiającego lub wymieniający korespondencję w trybie elektronicznym z Zamawiającym zobowiązany jest do zgłaszania wszystkich podejrzanych zdarzeń dotyczących środowiska teleinformatycznego Zamawiającego, które w momencie wykrycia lub zgłoszenia noszą znamiona incydentu cyberbezpieczeństwa. Przez pojęcie incydentu cyberbezpieczeństwa rozumie się zdarzenie lub serię zdarzeń, które ma albo może mieć niekorzystny wpływ na cyberbezpieczeństwo, rozumiane jako odporność systemów informacyjnych na działania naruszające poufność, integralność, dostępność i autentyczność przetwarzanych danych lub związanych z nimi usług oferowanych przez te systemy;
  - 2) W przypadku stwierdzenia zdarzenia lub prawdopodobieństwa wystąpienia takiego zdarzenia, o którym mowa w pkt 1 Wykonawca zobowiązany jest do niezwłocznego poinformowania Zamawiającego poprzez jeden z poniżej dostępnych kanałów komunikacji:
    - a) telefonicznie na numer: +48 22 22 01 111 lub +48 885 250 999,
    - b) mailowo na adres: cert@gaz-system.pl,
    - c) bezpośrednio do pracowników Zamawiającego,
  - 3) Strony zobowiązane są przekazać sobie wzajemnie wszelkie istotne i niezbędne informacje dotyczące zdarzenia, o którym mowa w pkt 1;
  - 4) przekazywanie dokumentów i materiałów w formie elektronicznej odbywać się będzie przy wykorzystaniu poczty elektronicznej lub za pośrednictwem serwera FTP, dostępnego pod adresem <https://ftp.gaz-system.pl> lub innych rozwiązań wskazanych lub zaakceptowanych przez Zamawiającego;
  - 5) w przypadku wykorzystywania stacji roboczej należącej do wykonawcy musi ona spełniać wymagania:
    - a) posiada zaktualizowany system operacyjny,
    - b) posiada zaktualizowany system antywirusowy.
2. Niniejszy ustęp stosuje się o ile w § 1 ust. 8 pkt 2 Umowy zaznaczono X w polu „TAK”.
  - 1) Wykonawca realizujący zadania na rzecz Zamawiającego i jednocześnie posiadający dostęp do systemów teleinformatycznych Zamawiającego lub wymieniający korespondencję w trybie elektronicznym z Zamawiającym zobowiązany jest do zgłaszania wszystkich podejrzanych zdarzeń dotyczących środowiska teleinformatycznego Zamawiającego, które w momencie wykrycia lub zgłoszenia noszą znamiona incydentu cyberbezpieczeństwa. Przez pojęcie incydentu cyberbezpieczeństwa rozumie się zdarzenie lub serię zdarzeń, które ma albo może mieć niekorzystny wpływ na cyberbezpieczeństwo, rozumiane jako odporność systemów informacyjnych na działania naruszające poufność, integralność, dostępność i autentyczność przetwarzanych danych lub związanych z nimi usług oferowanych przez te systemy;
  - 2) w przypadku stwierdzenia zdarzenia lub prawdopodobieństwa wystąpienia takiego zdarzenia, o którym mowa w pkt 1 Wykonawca zobowiązany jest do niezwłocznego poinformowania Zamawiającego poprzez jeden z poniżej dostępnych kanałów komunikacji:
    - a) telefonicznie na numer: +48 22 22 01 111 lub +48 885 250 999,
    - b) mailowo na adres: cert@gaz-system.pl,
    - c) bezpośrednio do pracowników Zamawiającego,
  - 3) Strony zobowiązane są przekazać sobie wzajemnie wszelkie istotne i niezbędne informacje dotyczące zdarzenia, o którym mowa w pkt 1;
  - 4) przekazywanie dokumentów i materiałów w formie elektronicznej odbywać się będzie przy wykorzystaniu poczty elektronicznej lub za pośrednictwem serwera FTP, dostępnego pod adresem <https://ftp.gaz-system.pl> lub innych rozwiązań wskazanych lub zaakceptowanych przez Zamawiającego;
  - 5) Wykonawca zobowiązuje się, że jego stacja robocza będzie spełniała następujące wymagania:

- a) posiada, zaktualizowany system operacyjny,
  - b) posiada zaktualizowany system antywirusowy,
  - 6) Zamawiający wyklucza możliwość stosowania współdzielonych kont w systemach IT spółki;
  - 7) Zamawiający wymaga, aby przedstawiciele Wykonawcy logując się do systemów teleinformatycznych Zamawiającego stosowali hasła uwierzytelniające zgodne z rekomendacjami Zamawiającego (min. 14 znaków, użycie min. jednej dużej litery, cyfry i jednego znaku specjalnego);
  - 8) Zamawiający zabrania przekazywania między przedstawicielami wykonawcy danych uwierzytelniających wykorzystywanych w środowisku teleinformatycznym Zamawiającego;
  - 9) Zamawiający zastrzega sobie prawo do zmiany sposobu dostępu do swojego środowiska teleinformatycznego;
  - 10) w sytuacji, gdy uwierzytelnienie/uprawnienia lub ich część przyznane do środowiska teleinformatycznego Zamawiającego na czas realizacji Umowy nie będą dłużej potrzebne, Wykonawca bez zbędnej zwłoki poinformuje o tym fakcie Zamawiającego;
  - 11) Zamawiający zastrzega sobie prawo do rejestrowania działań podejmowanych przez przedstawicieli Wykonawcy w środowisku teleinformatycznym Zamawiającego;
  - 12) Zamawiający zastrzega sobie prawo do przeprowadzenia dedykowanego szkolenia z zakresu cyberbezpieczeństwa dla przedstawicieli Wykonawcy, mających dostęp do systemów i realizujących zadania na rzecz Zamawiającego;
  - 13) Wykonawca akceptuje uprawnienie Zamawiającego, co do możliwości skierowania do Wykonawcy w trakcie obowiązywania Umowy, ankiety weryfikującej stosowane przez Wykonawcę mechanizmy cyberbezpieczeństwa.
3. Niniejszy ustęp stosuje się o ile w § 1 ust. 8 pkt 3 Umowy zaznaczono X w polu „TAK”.
- 1) Wykonawca realizujący zadania na rzecz Zamawiającego i jednocześnie posiadający dostęp do systemów teleinformatycznych Zamawiającego lub wymieniający korespondencję w trybie elektronicznym z Zamawiającym zobowiązany jest do zgłaszania wszystkich podejrzanych zdarzeń dotyczących środowiska teleinformatycznego Zamawiającego, które w momencie wykrycia lub zgłoszenia noszą znamiona incydentu cyberbezpieczeństwa. Przez pojęcie incydentu cyberbezpieczeństwa rozumie się zdarzenie lub serię zdarzeń, które ma albo może mieć niekorzystny wpływ na cyberbezpieczeństwo, rozumiane jako odporność systemów informacyjnych na działania naruszające poufność, integralność, dostępność i autentyczność przetwarzanych danych lub związanych z nimi usług oferowanych przez te systemy;
  - 2) w przypadku stwierdzenia zdarzenia lub prawdopodobieństwa wystąpienia takiego zdarzenia, o którym mowa w pkt 1 Wykonawca zobowiązany jest do niezwłocznego poinformowania Zamawiającego poprzez jeden z poniżej dostępnych kanałów komunikacji:
    - a) telefonicznie na numer: +48 22 22 01 111 lub +48 885 250 999.
    - b) mailowo na adres: cert@gaz-system.pl.
    - c) bezpośrednio do pracowników Zamawiającego.
  - 3) Strony zobowiązane są przekazać sobie wzajemnie wszelkie istotne i niezbędne informacje dotyczące zdarzenia, o którym mowa w pkt. 1;
  - 4) przekazywanie dokumentów i materiałów w formie elektronicznej odbywać się będzie przy wykorzystaniu poczty elektronicznej lub za pośrednictwem serwera FTP, dostępnego pod adresem <https://ftp.gaz-system.pl> lub innych rozwiązań wskazanych lub zaakceptowanych przez Zamawiającego;
  - 5) Wykonawca zobowiązuje się, że jego stacja robocza będzie spełniała następujące wymagania:
    - a) posiada zaktualizowany system operacyjny,
    - b) posiada zaktualizowany system antywirusowy oraz antymalware,
    - c) posiada zaktualizowane oprogramowanie narzędziowe,
  - 6) Zamawiający wyklucza możliwość stosowania współdzielonych kont w systemach IT spółki,
  - 7) Zamawiający wymaga, aby przedstawiciele Wykonawcy logując się do systemów teleinformatycznych Zamawiającego stosowali hasła uwierzytelniające zgodne z rekomendacjami Zamawiającego (min. 14 znaków, użycie min. jednej dużej litery, cyfry i jednego znaku specjalnego);
  - 8) Zamawiający zabrania przekazywania między przedstawicielami Wykonawcy danych uwierzytelniających wykorzystywanych w środowisku teleinformatycznym Zamawiającego;
  - 9) Zamawiający zastrzega sobie prawo do zmiany sposobu dostępu do swojego środowiska teleinformatycznego;
  - 10) w sytuacji, gdy uwierzytelnienie/uprawnienia lub ich część przyznane do środowiska teleinformatycznego Zamawiającego nie będą dłużej potrzebne, Wykonawca bez zbędnej zwłoki poinformuje o tym fakcie Zamawiającego;
  - 11) Zamawiający zastrzega sobie prawo do rejestrowania działań podejmowanych przez przedstawicieli Wykonawcy w środowisku teleinformatycznym Zamawiającego;
  - 12) Zamawiający zastrzega sobie prawo do przeprowadzenia dedykowanego szkolenia z zakresu cyberbezpieczeństwa dla przedstawicieli Wykonawcy, mających dostęp do systemów i realizujących zadania na rzecz Zamawiającego;
  - 13) Zamawiający zastrzega możliwość wykonania testów penetracyjnych stacji roboczej Wykonawcy używanej do podłączania się do systemów teleinformatycznych Zamawiającego;
  - 14) dostęp Wykonawcy do środowiska teleinformatycznego Zamawiającego odbywać się może wyłącznie poprzez dedykowaną dla Wykonawcy podsieć;
  - 15) Wykonawca akceptuje uprawnienie Zamawiającego, co do możliwości skierowania do Wykonawcy w trakcie obowiązywania Umowy, ankiety weryfikującej stosowane przez Wykonawcę mechanizmy cyberbezpieczeństwa.

Integralną część OWU stanowią następujące załączniki*:

X	Wzór raportu miesięcznego	Załącznik nr 2.1
X	Informacji o zasadach bezpieczeństwa w ruchu osobowym i pojazdów obowiązujących w Operatorze Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A	Załącznik nr 2.2
X	projekt Harmonogramu rzeczowo-finansowego	Załącznik nr 2.3
X	Wzór Wniosku o płatność	Załącznik nr 2.4
x	Wzór protokołu rzeczowo - finansowego	Załącznik nr 2.5
X	Wzór Wykazu umów z podwykonawcami	Załącznik nr 2.6 A
X	Wzór rozliczeń podwykonawców	Załącznik nr 2.6 B
X	Wzór oświadczenia Wykonawcy o wyczerpaniu roszczeń	Załącznik nr 2.7
X	Wzór Protokołu konieczności	Załącznik nr 2.8
	Wzór dokumentu gwarancyjnego	Załącznik nr 2.9
	Zasady przetwarzania Informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa	Załącznik nr 2.10
	Zasady przetwarzania informacji niejawnych w GAZ-SYSTEM S.A.	Załącznik nr 2.11
	Cele przetwarzania danych osobowych oraz rodzaj danych osobowych	Załącznik nr 2.12
	Wzór zobowiązania dla osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych	Załącznik nr 2.13
	Informacja Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. dla Właścicieli nieruchomości i przedstawicieli Właścicieli nieruchomości w przypadku pozyskiwania danych osobowych bezpośrednio od osoby, której dane dotyczą	Załącznik nr 2.14A
	Informacja Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. dla Właścicieli nieruchomości i przedstawicieli Właścicieli nieruchomości w przypadku pozyskiwania danych osobowych w sposób inny niż bezpośrednio od osoby, której dane dotyczą	Załącznik nr 2.14B
X	Informacja dotycząca danych osobowych dla osób, którym udzielono pełnomocnictwa do reprezentowania Zamawiającego w celu realizacji Przedmiotu Umowy	Załącznik nr 2.14C
X	Informacja dotycząca ochrony danych osobowych dla osób wskazanych do reprezentacji przy zawieraniu umów z Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. (GAZ-SYSTEM) oraz dla osób wskazanych do kontaktów służbowych w umowach lub do wykonania umów zawieranych z GAZ-SYSTEM.	Załącznik nr 2.14D
X	Informacja dotycząca ochrony danych osobowych dla osób wskazanych do kontaktów służbowych i wykonywania umowy w umowach o podwykonawstwo zawieranych między wybranym przez zamawiającego - Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. wykonawcą a innym podmiotem (podwykonawcą/dalszymi podwykonawcami).	Załącznik nr 2.14E
X	Ubezpieczenie	Załącznik nr 2.15
X	Lista podwykonawców	Załącznik nr 2.16
X	Wzór formularza zgłoszenia podwykonawcy/dalszego podwykonawcy	Załącznik nr 2.17
X	Wzór Oświadczenia o zagospodarowaniu odpadów we własnym zakresie przez Wykonawcę	Załącznik nr 2.18
X	Wykaz rzeczowy i ilościowy składników majątku Zamawiającego, które stanowić będą złom	Załącznik nr 2.19
X	Wzór protokołu z odzysku złomu	Załącznik nr 2.20

*znak X oznacza stosowanie załącznika przy realizacji Umowy; brak znaku X wyłącza stosowanie załącznika przy realizacji Umowy.